

16134

Hunyady Lánolov

Rits 1919

Himmü" 3 febr

RITZ, 1919

Színmű 3 felvonásban

Írta: Hunyady Sándor

Rendező: Hegedűs Tibor

A darab előadási joga kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadóvállalatától (Budapest, IV., Bécsi-utca 1.) szerezhető meg. Az engedély nélküli előadást szigorúan bünteti az 1921. évi LIV. t.-c. Copyright 1933 by dr. Alexander Marton, Budapest.

Színrekerült a VÍGSZÍNHÁZBAN először 1933 március 18-án a következő szereposztásban:

Az ezredes	Csontos Gyula	Ilona	Ágri Irén
A főhadnagy	Javor Pál	Jessy	Fejes Teri
A báró	Rojnai Gábor	Özv. Spitzné	Ladomerszky M.
Az őrnagy	Hajmássy Miklós	Siber	Gárónyi Lajos
Főúr	Bárdy Ödön		

Tisztek, zenészek stb.

Történet Budapesten 1919-ben a kommunizmus után

ELSŐ FELVONÁS

(Szín: Nagyon finom kis bárhelyiség, amely szervesen valamelyik dunaparti hotel üzeméhez és épületéhez tartozik. Angol-ampír stílus. Faburkolat, ernyős, kis lámpák. Édes, kis asztalok, gyönyörű fehér abrosszal letakarva. Minden ápolat, gazdag, raffinált. A szmókingos pincérek finomak, mintha diplomáták lennének. És a jazz szintén szmókingos tagjai tökéletes úriúriak. Hátul, balközépen néhány szőnyeges lépcső vezet az üvegajtóhoz, amely az utcára, jelen esetben a Dunakorzóra nyílik. Jobbról ajtónyílás hatalmas, plüss függönnyel, ez a hotel többi részébe, az étteremhez és a hallhoz vezet (erről néha cigányzene szűrődik a színré). Baloldalon a bárpult. A mixer trónja a színes italok batteriájával és a magos bárszékekkel. Hátul az utcai kijárat mellett van a zenekar dobogója a zongorával, a dobbal, satöbbi. Este tizenkét óra után. Unalmas a hangulat. A lokálban nincs vendég. A mixerkisasszony olvas a trónján. A pincérek télenül ácsorognak. A jazz tagjai a kottáikat rendezgetik.)

SZAKSZOFONOS (símára fésült fiú — éppen amikor a függöny fölmege, a hangszert próbálgatja és néhányzen beléjű a trombitájába, amelyből szőnyvű hangok törnek elő).

ILONA (viruló fiatal lány, bár nem egészen bakfis. Ő a mixerkisasszony, fehér munkaköpenyeget visel. A borzasztó zenei hangra felemeli a fejét — kedvesen): Jézus Máriám! Fogja be már a trombitáját!

SZAKSZOFONOS (válasz helyett még egyet fúj a trombitájába, még impertinensebbet, még fülhasogatóbbat. A pincérek nevetnek, maga a lány is elneveti magát).

FŐÜR (deresedő fejű, okos, elegáns, pesti főpincér. Nemzetközi helyen szolgál, tehát annyit beszél angolul, franciául, németül, hogy ez megérzik a magyar kiejtésén is. Megnézi az óráját is): Ma csendes esténk volt. Mindjárt záróra.

ZONGORÁS (mintha szakszofonos ikerestvére lenne): Soha sem lehet tudni. Az étterem teli van. A Gresham is zsúfolt. Még benézhetnek a tisztek egy slaftrunkra.

DOBOS (a legfiatalabb a jazzban, mintha lány lenne fiúruhában): Akkor aztán nincs záróra. Egy perc alatt tele van ez a kis lyuk. Tessék emlékezni. Hétfőn fél egyig nem volt itt senki, mégis aznap csináltuk a legnagyobb lózungot.

BIRI (kifestett, tarka paradicsommadár. Mélyen dekoltált estélyi ruhában. Az úgynevezett nagy kokott, amihez elég öreg is, bár még mindig mutatós teremtés. Besüvölt a függönyös ajtónyíláson. Nagy zajjal, mozgással odarobog a bárpulthoz, bemegy a trónba, a mixerhez): Anyuskám, van cernája?! — Leszaladt a harisnyámon a szem.

ILONA (hódolattal): Van művésznő! Tessék ideadni a lábat (előkeresi a kasszafiókból a tűt-cérnát, lebukik a pult mögé).

FŐÜR: Ne tessék haragudni művésznő, hogy kérdezősködni bátorodom. Várhatunk még ma estére vendéget?

BIRI: Azt hiszem. Jessy nem megy a Greshambe. Tegnap összeveszett a Dénes Gyével. (Ilonához, aki közben elkészült és a cernát elharapva felemelkedik a pult mögül.) Köszönöm anyuskám! Köszönöm! Csók! — Csók! (Hangosat cuppant a levegőbe és kirohan, amerre jött a színről.)

SZÉPSÉG — KOZMETIKA

A legszínvább arcból is megjavul állandó ápolás mellett. Vegye Ön is igénybe a modern kozmetika segítségét és keresse fel Dr. Vajdáné kozmetikai intézetét (Kilyó-u. 2)

ahol a legmodernebb gépekkel végzik a szeplős, mitesszeres, ráncos, szőrös és szemölcsös arcok rendbeno. atalat, clesó bé. letrendszer mellett. — Si parla italiano. ■ On parle français. ■ English spoken. ■ Man spricht deutsch.

SZAKSZOFONOS (utánanéz és egy gúnyosat, nagyot fúj a trombitájába).

SIBER (nagyon elegáns, de nagyon rossz-képű férfi szemőkiniban, besétál a függönyös ajtón, leül az egyik kis asztalhoz).

I. PINCÉR (eléje áll, udvariasan): Parancsol, igazgató úr?

SIBER: Whiskit. (Az orrára teszi a cvikkerjét, ceruzát, noteszt vesz elő, számol. A pincér a bárpulthoz megy. Ilona kitölti és szervírozza a whiskit. A Dobos kivilágtítja a dobját. A szakszofonos, a fuvolás leül a helyére, csavargatja a hangszerét. Az I. pincér felszolgálja az italt.)

ZONGORÁS (belenyom a zongorába. Édesen, halkan éneklél és kíséri magát): ... «Ibolyácskát hoztam néked szerelem jelén! a fülemig szerelmes vagyok tebeléd!!...» (Egy kicsit még dúdol, aztán észreveszi, hogy a plüss ajtófüggöny előtt egy idegen tiszt áll. Abbahagyja az ibolyácskát és néhány taktust játszik.)

FŐHADNAGY: (Főhadnagy egy idegen hadseregben. Huszonnyolc éves. Krémbarna arcán büszke ifjúság. Lakkcsizmát, rezedazöld egyenruhát visel, a vállán a pellerinje, a kezében a csákója, nyakán a finom fehér mollkraváti. Karcsú, elegáns. Megáll a függöny előtt): Jó estét! (Látható örömmel fogadják, mindenki mosolyog rá, a főúr meghajlik. A zongorás hangosabban játszza a számát. A siber is odafordul feléje. A főhadnagy átadja a hozzáróhanó szivarosgyerekeknek a köpenyét és a csákóját. Kényesen, mint a páva, keresztülsétál a színen és megáll a bárpult előtt. Kedvesen.) Bon soir Made-moiselle!

ILONA: Bon soir. (Mosolyogva. Kezet fognak.)

FŐHADNAGY: (hetykén): Szomjas vagyok.

ILONA: Mit akar?

FŐHADNAGY: Mindegy.

ILONA: Adok magának egy pohár Cinzanot. (Franciául.) Tessék kérem.

FŐHADNAGY (iszik): Napok óta töröm a fejem, honnan tud maga ilyen jól franciául?

ILONA: Tudja, az én apám bútor-rajzoló volt. Csillárokat, meg rézbútorokat rajzolt. Párizsban volt egy gyárban. És én is éppen vele voltam, amikor kitört a háború. Internáltak bennünket.

FŐHADNAGY: Értem már. Évekig odakint ülték. Rossz volt?

ILONA: Elég rossz.

FŐHADNAGY: Egy helyre internáltak a papájával?

ILONA: Nem. Elválasztottak tőle. Pápát II'Dieuxbe vitték a férfítáborba. Ott

17-ben nagy spanyoljárvány volt. Pápá is meghalt. (Égyszerűen.) Attól kezdve egészen egyedül maradtam.

FŐHADNAGY (résztétellel): Képzelem, hogy imádja a franciákat!

ILONA (őszintén): Nem haragszom rájuk, főhadnagy úr. Látja, ezt a pompás állást is a franciáknak köszönhetem. Azért kaptam, mert tudok franciául.

FŐHADNAGY: Igazán olyan pompás ez az állás?

ILONA: Remek. Adnak fizetést és vacsorát. És miért? Semmiért. Az csak nem nehezé töltögetni ezekben a palackokban!

FŐHADNAGY (mosolyog): Magának igazán nincs semmi igénye.

ILONA: Dehogy nincs. Például most szeretném, ha sokáig nem jönne senki. Tudom, ha bejőnnek a barátai, meg azok a szép nők, rögtön itthagyt. Mintha nem is lennének a világon.

FŐHADNAGY: Ne ugrasson. Úgyse hiszek magának!

ILONA (kedvesen): Ne is higgyen. Ez csak olyan terefere. Jól néznék én ki, ha szerelmes lennék magába!

A SIBER (feláll az asztaltól, odajön a pulthoz, mert barátkozni akar a tisztel): Adjon még egy whiskit, kisasszony.

ILONA (tölt): Tessék, igazgató úr.

A SIBER (kacéran nézi a tisztet — édesen): Jó e tét!

FŐHADNAGY (ridegen): Jó estét!

A SIBER (mézesen): Nem emlékszik rám a főhadnagy úr? Tegnapelőtt egy társaságban ültünk a Greshamben. (Iszik.)

FŐHADNAGY (kurtán): Lehet.

ILONA (meglátja a siber felemelt kis-újján a gyűrűjét): Jaj, de gyönyörű gyűrű.

A SIBER (villogtatja a gyűrűjét): Három hete vettem. Ma hússzor annyit ér, mint amennyit fizettem érte. (A főhadnaggyhoz.) Nem akar venni drágaköveket?

FŐHADNAGY: Nem.

A SIBER: Miért? A legjobb üzlet.

FŐHADNAGY (gorombán): Nem azért vagyok Budapesten, hogy üzleteket csináljak.

A SIBER (telkesen): Pedig itt lehet. Most lehet. A földön fekszik a pénz. Csak le kell hajolni érte.

FŐHADNAGY (felül egy magas székre): Hát hajoljon le. Bánom is én. (Hátat fordít, fütyürészni kezd, mint aki a maga részéről befejezte a diskurzust.)

A SIBER (nincs bőr az arcán, nem lehet megsérteni — mézesen): Ha mégis eszébe jut a főhadnagy úrnak, gondoljon rám. (Meghajlik a tiszt hátának.) Bon soir!

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

Színháztudományi Intézet

FÓHADNAGY (nem fordul vissza, csak a kezével int): Agyó! (A siber eltávozik a pultról, fizet a Főúrnak, kimegy a színről.)

ILONA (a főhadnagyo-hoz): Miért bánt vele ilyen rosszul?

FÓHADNAGY (visszaforog a széken): Gyűlölöm a fajtájukat. Undok, büdös dögök. Dögkeselyűk. Ezeknek az a jó, ha minél több kin és baj van a világon. Minél nagyobb zürzavar. Azon keresnek. (Megvetően.) Síberrek!

ILONA (meggondoltan): Hát ezt az alakot véletlenül én is utálok. Rossz pofa. Hanem talán volna olyan siber is, amelyiknek van egy kis lelke.

FÓHADNAGY (melegen): Maga minden ocsmányságra talál mentséget. Igazán ilyen maga? Vagy csak bolondít engem?

ILONA (kacéran): Bolondítom! (Melegen egymásra néznek. Az orruk csaknem összeér. Csiklandós pillanat. Hajszálon múlik, hogy összecsókolozzanak.)

FÓHADNAGY: Tudja, hogy nem adom oda magát az összes kife tett tyúkókért, akik itt kotkodácsolnak az éjszakában?!...

ILONA: Becsületszavára?

FÓHADNAGY (nevet): Tiszti becsületszavamra! (Meggöggja a lány kezét, megcsókolja.)

(Ebben a pillanatban újra kettényílik az ajtófüggöny és idegen egyenruhák jelennek meg a bejárásban. A zongorás belevág a zongorába, hangosan rázendít. A tiszték bejönnek a színpire, kézlegyintéssel elhallgattatják a zenét. Az összes pincérek hozzájuk rohannak, leszedik a vállukról a köpönyeget, elveszik a keppijüket. A tiszték mind vidám fiatal emberek. Nagyon otthon érzik magukat a kis bárban. Törzsven-dégek. Előre jönnek a közép-re, hozzák Biri művésznőt. A főhadnagyo és Ilona a megjelenésükre szemérmesen távolabb húzódnak egymástól. A zene működni kezd. A zongorás énekelni kezd egy akkoriban divatos francia sanzont. A fuvolás díszkréten kíséri. Nagy mozgás. A pincérek ide-oda járnak. A szivaros is odamegy cédrusfa ládikájával a tisztékhez. A vendégek mind rendelnek «whiskit», «wermutot», «pezsgőt!», «Cocktailt!» Ilona szor-

gatmasan dolgozik a palackokkal a trónján. Főhadnagyo, miután az idilljének vége, szintén a barátaihoz ül, de közben van egy kis, finom búcsúzó játéka a lánnyal. A zene szól. A zongorás énekel. Ez az ének tölti ki, mint produkció a jelenetet, amíg a tiszték végleg el nem helyezkedtek.)

BÁRO (a zenészek felé): Ne nyá-vogjanak. Majd szólunk, ha muzsikát akarunk! (A zene elhallgat, a szakszofonos kiakasztja a nyakából a hangszerét.) (Most újabb tiszték jelennek meg a függönyös ajtóban. Hárman vannak egy nő társaságában.)

FŐUR (az asztalnál — boldogan): Méltóztassanak.

ÖRNAGY (nagykezü, hosszúlábú, pompás, rózsapiros fickó. Széles vidámsággal a másik asztal felé): Halló! Jó szerencsét mindnyájatoknak! (Felül az asztal tetejére, a székre teszi hosszú lábát.)

JESSY (jobb, mutatósabb nő, mint Biri. A szövege kevés, de döntő. És azonkívül a figurának folyton az előtérben kell lennie — játszani akkor is, amikor nem beszél. Az antréja most is ragyogó, ahogy bejön a tiszték közt és amint az asztalhoz ül, tüstént nyávogni kezd): Pezsgőt! Pezsgőt! (A pincérek hozzák ezüst hűtőben a pezsgőt.) Mandulát! Szőlőt! (Mindent megkap.)

BÁRO (miután visszaköszönt): Jól vacsoráztak?

ÖRNAGY: Igen. Ezek a magyarok tudnak enni. Sok szép nő ült a restauranban.

BÁRO (az örnagyék felé): Sok itt a fekete nő. Ha embertenyésztő lennék, magukkal keverném őket. Szép kis kapuciner jönne ki magukból. Azok a feketekávé, maguk a tej.

ÖRNAGY (már előbb fölkelt, bement a bárpultba, nézegette az állványokra rakott palackok márkáit, flörtölt a mixerkisasszony-nal, amivel szemmelláthatóan idegessé tette részint a főhadnagyo, részint Jessyt).

JESSY (féltekényen rászól az örnagyra): Ne molesztálja a kisasszonyt!

Szudán szőnyeg

Bérczi D. Sándor
BUDAPEST

elsőrendű jutakanavára a legnemesebb gyapjúfonállal konturozva, megkezdve, teljes hozzávaló anyaggal együtt, darabonként:

Ágyelő, 60×90 cm keleti mintával ... P **12.80**

Ugyanaz, virágos Biedermeier mintával P **19.—**

Összekötő, 80×120 cm keleti mintával P **24.—**

Ugyanaz, virágos Biedermeier mintával P **31.80**

Összekötő, 80×150 cm keleti mintával P **30.—**

Összekötő, 100×150 cm keleti mintával P **35.50**

Falvédő, 80×195 cm keleti mintával ... P **40.—**

Ugyanaz, virágos Biedermeier mintával P **48.50**

Vidékre utánvétellel. — Nem tetszőért a pénzt visszaadom.

Petőfi Sándor-utca 10. szám
Fiók: Calvin-tér 7.

ÖRNAGY: Zsenirozom én magát drá-
gáml!

ILONA (kedvesen): Igen, őrnagy úr. Nem
kettőnek van csinálva ez a kis hely.

JESSY: Hozzon nekem egy körtét!

ÖRNAGY (látszik rajta, hogy szeretne
bent maradni a pultban, mert tetszik neki a
lány, de hát gentleman, muszáj teljesítenie a
barátnője óhaját. Levesz a jardiniérről egy
körtét, a hóna alá fog egy whiskis palackot és
visszamegy az asztalához).

(A lezajlott jelenet alatt voltak szereplők, akik
egy szót sem szóltak, amint hogy az életben sem
fecseg egyszerre összevissza mindenki. Min-
denki él és járják a színpadon. Dolga van a
pincéreknek, a jazz tagjainak, a tiszteknek, a
lányoknak. A főhadnagy és Ilona néha elnyo-
mott, kis mozdulattal, megfélemezett pillantással
megmutatják összetartozásukat, akkor is, ami-
kor nincs beszédjük egymással.)

A MAGYAR (a függönyös ajtón a színré-
lép egy magyar huszártiszt. Fekete szalón-
nadrágot, sötétkék blúz visel. Karján az
összekötő tiszt karszalagja. A hóna alatt
bőrakasztáska, a köpönyege a vállán. Lehet,
hogy arisztokrata. Mindenesetre finom, mű-
velt és komoly fiatal ember. Az úgynevezett
«intellektuális» katona. Leveszi a csákóját.
Udvariasan köszön a társaságnak): Bon soir!
(A tiszt nagy örömmel fogadják, integetnek
feléje.)

BIRI (intímen): Jó estét Pista. Lumpol?

MAGYAR: Dehogy! Mostanáig dolgoz-
tunk. (Keresztülmegy a színen, odaáll a pult-
hoz — Ilonához.) Adjon egy kis whiskit kis-
asszony. Sok szódával és egy fél citrommal.
(A bárpultra teszi a csákóját és a táskáját.)

BÁRO (a Magyarhoz): Még soha-
sem láttam éjjel a kapitány urat. (Barátság-
osan.) Lezüllött hozzánk?

A MAGYAR (nevet): Most jöttem falu-
ról. Az Ön tábornokát kísértem el autón a
Balatonhoz. Titkos fegyverraktárakat ke-
resett a tábornok.

ÖRNAGY (a Magyarhoz): Jöjjön. Ül-
jön le hozzánk egy kicsit. Ha valaki össze-
kötő-tiszt, hát kössön össze.

A MAGYAR (mértéktartó udvariassággal):
Az őrnagy úr nagyon kedves. Hogy érzi
magát Budapesten?

ÖRNAGY: Remekül. Emeletes házak.
Vízvezeték. Igazán, nem is hitte volna az
ember. Boldog vagyok, hogy ezt a beosz-
tást kaptam. (Visszamegy az asztalhoz, leül,
felemel egy palackot, — nagyon melegen a
Magyarhoz.) Na jöjjön. Keverék magának
valamit. (A másik két tiszt mozgólódik, helyet
csinál az asztalnál a vendégnek. Talán hozzá-
juk is ülne a huszár, ha ebben a pillanatban
nem törne ki éktelen lárma az utcán, a hátsó
üvegajtó mögött, amelyhez az a néhány, szó-
nyeges lépcső vezet fel. Lárma, kiabálás, to-
longás. Az üvegajtó mögött a villanyfényben
sisakok és szuronyok villanak.)

FOUR (az ajtóra néz, nagy szakértelemmel

jelent a felugráló tiszteknek): Ez kérem egy
patrul. (A karkötőórájára néz). Biztosan
zárórát akarnak csinálni. (A tiszt meg-
nyugodva visszaülnek a helyükre. A Magyar
mereven támaszkodik a bárpultnak.)

AZ ALTISZT (vassisakban, teljes hadi
adjuzsztirungban. Hevesen kinyitja az ajtót.
Hunyorog, alig lát a hirtelen fényben, kavargó
cigarettafüstben. Lejön a kis lépcsőn, egészen
a középre.

ÖRNAGY (Hirtelen felpattan a helyéről, az
altiszt elé áll. Keményen, kiabál): Meg-
ismeri az egyenruhámat? Tudja, hogy ki
vagyok én? Erti? Nem érti? Nagyon saj-
nálom! (Egy pillanatig vár, aztán szigorú
arca megenyhül, elmosolyodik. Balkezét az
altiszt vállára teszi, a jobbával pedig az ajtó
felé int.)

AZ ALTISZT (egy másodpernyi vesze-
delmes habozás után rövid vezényszót
mond az embereinek, akik nagy fegyver-
csörömpöléssel kifelé vonulnak. Ő is utánuk
megy a lépcsőn. Majd a küszöbön megfordul,
akármilyen történt vele, a reglma mégis azt
parancsolja, hogy szaludáljon. Tehát szalutál.)

ÖRNAGY (nyájasan mosolyogva csókot
int feléje): Isten vele! (altiszt kimegy az
emberei után az ajtón. Most felviharzik a szí-
nen a felszabadult jókedv.)

ÖRNAGY: Megáll az eszem ezzel a
háborúval! (Mégfogja az első pincér karját,
aki közel van hozzá.) Ez a fiú például nekem
szuperzimpatikus. És mégis lehetett volna
odakint olyan sansz, hogy... megöljem,
vagy megöljön!... (Hirtelen gerjedő düh-
hel.) Nahát, orra tudnám boxolni, aki ezt
a dolgot csinálja!

BÁRO: Sejttem, hogy nem divatos,
amit mondok, de azért nem kell olyan na-
gyon lenézni azt a jó öreg háborút!

II. TISZT: Ki nézi le? Utálom!

BÁRO (már ő is itt, villog a
szeme): Voltak sikkes pillanatok is a háború-
ban! És azt sem értem, miért tartják olyan
mennyei gyönyörűségnek, ha az ember fel-
tétlenül ágyban halhat meg, tífuszban, bél-
pangásban, difteritiszben, — választhatnak,
amiben akarják!... (A mondat lendületé-
ben odament a bárpulthoz, betolakodik a
trónba, Ilona derekához nyúl.) Ügye, igazam
van angyalom?!

ILONA: Nem tudom, báró úr. Nem
figyeltem. Éppen ezt a cocktailt csinálom.
(Rázza a kis ezüst hűtőt.)

BÁRO: Hát csak csinálja. Majd szóra-
kozatom addig! (Nyulkál a lány csípője,
karja, melle felé.)

ILONA (védekezik): Báró úr! Ne bántson
báró úr!

BÁRO (szorongatja): Ez bántás?! (Oda-
dugja az arcát a lány nyakához.) Ezt nevezi
maga bántásnak?

ILONA (kétségbeesve): Báró úr! Szégyel-
lem magam! (Segtűréért könyörög.) Biri kis-
asszony! Őrnagy úr! (A főhadnagy felé, aki

idegesen felállt a helyéről.) Ne hagyjanak! Főhadnagy úr!

FŐHADNAGY (ingerülten, de még a kellő formák közt): Hagyja kérem békében azt a lányt!

BÁRÓ: Dehogy hagyom. Olyan jó kemény, mintha autópneumatikából volna csinálva! (Fogdossa Ilonát, aki nyöszörögve tiltakozik.)

FŐHADNAGY (ordítva): Hagyja békében azt a lányt! (Fenyegetően közeledik a bárpult felé.)

BÁRÓ (a durva hangra elengedi Ilonát — élesen): Tessék?! (Megáll a trón lépcsőjének a szélén, némán fixirozza a főhadnagyot, veszedelmes, hosszú csönd.)

FŐHADNAGY (megáll — az idegességtől remegő hangon): Azt mondtam, hagyja békében azt a lányt. Ronda dolog! Nem tudom nézni, amikor valaki így visszaél a helyzetével!... Ronda dolog!

BÁRÓ (egészen közel megy a főhadnagyhöz, keményen a szemébe néz, hidegen, fenyegetően): Tessék?! (Szemtől-szembe állnak egymással, mozdulatlanul, hajszálon függ a «fizikai inzultus». Nagy csönd van. Az affér nem egyedül abból fakadt, hogy a főhadnagynak förtje van a bárkiszasszonnyal, hanem inkább abból, hogy valamennyien italosak már kissé és ez idegesen ingerlékenyvé teszi a kedélyeket. A két tiszt némán néz farkasszemet. A főhadnagy vesztíti el előbb az idegét, oldalt fordul, hátralep és a közeli asztal széléről felemel egy itallal teli whiskis poharat. A mozdulata olyan, hogy most az ellenfele arcába önti a szeszt. A pajtásai csak az utolsó pillanatban kapják meg a kezét. Természetesen mindenki felugrott a helyéről. A nők sikoltanak. Az őrnagy a marakodók közé áll. II. Tiszt az asztal tetejére mászik, onnan nézi a veszekedést. Végeredményben a helyzetet mégis a báró nyugalma és úri-sága menti meg, az afférban kijózanodik. Előveszi a zsebkendőjét és leszárít vele egy italcsöppet, amely a whiskis pohárból a manzsettájára freccsenhetett. Szárazon a főhadnagyhöz.) Nagyon keservesen meg fog fizetni ezért a mozdulatért!

FŐHADNAGY (hidegen): Hát meg fogok fizetni! (Megfordul és a kijárat felé megy. A bajtársai követik. Az ajtónál a vállukra vetik a gallérijukat, a fejükre teszik a csákójukat. Egyszerre szalutálnak a színen levők felé «Jó est t». Aztán felemelt fejjel, mint három szál egyenes gyertya, egymással szolidárisan kimennek a színről. Csönd. I. Tiszt családott sóhajjal lemászik az asztalról.)

BÁRÓ: (odainti magához a főurat, aki egy pillanat alatt összeállította a számlát. Fizet. Valószínűleg nagy borralalót adogat, mert a körülálló pincérek mind mélyen meghajolnak.) A kabátomat!

BÁRÓ (mialatt a pincérek a kabátokért rohannak, odaáll a bárpult felé. Könnyedén meghajlik.) A főhadnagynak igaza

volt. Piszokul viselkedtem. Bocsánatot kérek, kisasszony.

ILONA: Oh, báró úr kérem. Én nem haragszom. Az urak sokszor jókedvűek. Máskor is megesik velem az ilyesmi. Inkább én kérnék valamit a báró úrtól.

BÁRÓ (udvariasan): Tessék, kisasszony.

ILONA (szívszakadva): Ne bántsa báró úr!... Ne bántsa!

BÁRÓ (csodálkozva): Kit ne bántsak?

ILONA (kétségbeesve): A főhadnagy urat! — Nem lehet letagadni báró úr! — Hallottam, hogy párbajozni fognak! — Ne bántsa!

BÁRÓ (meglepetve): Ne bántsam? Hátha ő fog bántani engem?!

ILONA (gyötörőde): Ne tréfáljon báró úr! Én tudom, hogy a báró úr sokkal erősebb nála!

BÁRÓ (kezd mulatni): Honnan tudja?

ILONA: Az ilyesmit érzi az ember! Ó, báró úr kérem, még nem igazi férfi. A báró úron pedig érzem, hogy a legerősebb itt az egész lokálban. (Az őrnagyra néz.) Az őrnagy úr kétszer olyan hosszú, mint a báró úr. És én még ötöt is félténem a báró úrtól. Tudom én, hogy milyen veszedelmes lehet a báró úr, ha egyszer valakit megfog!...

BÁRÓ (hízeleg neki a dolog): Koloszszerű! (Névet.)

ILONA (könyörögve): Én nem tehetek róla, de mégis miattam veszték össze. Nem venném a lelkemre, ha baja történne! (Összekulcsolja a kezét.) Ne bántsa báró úr!

BÁRÓ (a kezébe fogja a lány állát, aztán gyöngéden megveregeti az arcát): Na jól van! Ne féljen! Nem eszem meg a fickót! (A főúr a vállára teszi közben a köpenyét, átadja a sipkáját.) Köszönöm! (Ilonához.) Jó éjszakát kisasszony! (Imbolyogva megindul társaival és Biri művésznővel — aki közben lassan kifestette magát — a függönyös ajtó felé. Amikor a többiek asztala elé ér, kimérten köszön.) Jó éjt! (A társai is szalutálnak. Kimennek.)

JESSY (hangosan felkacag): Óriási alakok! Ezek mindig ilyen veszekedősek?

I. TISZT: Azt hittem, unatkozni fogunk ma! Aztán ilyen érdekes lett az este. (Mint II. Tiszt, ő is a karjára veszi a köpenyegét.)

JESSY (odamegy a bárpulthoz, kezét nyújt Ilonának): Gratulálok kisasszony. Becsületes sikere van. Majdnem összepofozkodtak magáért.

ILONA (kétségbeesve): A művésznő most biztosan azt hiszi, hogy közöm van valamelyikhez. Becsületistenemre mondom, hogy nincs. Nem tehetek az egész dologról.

JESSY: Tudja kisasszony, ha nagyon akarja, elhiszem magának. Nehéz, de elhiszem. Hanem arra, hogy most már hamarosan köze lesz valamelyikhez, én esküszöm meg magának, hogyha tetszik!

HOLLÓS ERZSI kozmetikai intézetében

modern a kezelés

IV., Váci-utca 17

Telefon: 87-7-78

ÖRNAGY (az ajtóból Jessy felé): Gyertünk Mucikám!

JESSY (örömmel): Megyek Bubikám! — Pá kisasszony! (Megy a tiszték után, akik most kivonulnak a színről, a zene hangjai mellett, mert a zene természetesen ismét rázendít.)

A ZONGORÁS (becsukja a zongorát, feláll — nevet): Tényleg jó muri volt! (A főúrhoz.) Mit szól hozzá főúr?! Hogy élnek ezek egymással?! Mint a gerlicék! (Egy kicsit gúnyosan.)

I. PINCÉR: Én a részemről egyáltalán nem szeretem az ilyen murikat. Az ember nem jár szívesen oda, ahol veszekedése volt. A végén elszoknak innen ezek a tiszték! Kiktől keresnek?! (Megvetően.) A belföldiektől?

FŐÚR (fölnyenesen): Ebben igaza van. Ebben egyetértek magával! (Leül a kis asztalhoz, előveszi a céduláit — Ilonához.) Csinálja maga a kasszát kisasszony. Ideje hazacsoszogni lassan.

ILONA (kijön a bárpultból, egy papírlapot tesz a főúr elé): En megvagyok főúr, tessék. (Leveti fehér munkaköpenyét, a Zongoráshoz.) Hazakisér, Lajcsi? Félek egyedül menni az uccán.

ZONGORÁS: A legnagyobb örömmel és körömmel. Hiszen az egész világ tudja, hogy milyen Pista vagyok magába. (Összeszedi a kottáit, felveszi a kabátját.) Sőt már startolhatunk is. (Ilonához, aki a bárpult tükérében most teszi fel a kalapját.) Ejnye, de csecse kalapja van...

FŐHADNAGY (bejön, jobbról a színrre, rajta van a gallérja, fején a csákó. A főúr udvariasan feláll, a tollászkodó személyzet is visszaáll a rendes, szolgálati pózba): Garçon! Elfelejtettem fizetni!

FŐÚR (mély meghajlással): Ó, kérem. Holnap is van nap.

FŐHADNAGY: Nem tudom. Minden esetre adja ide a számlámat. (Mialatt átvesz a főúrtól egy kis cédulát és fizet, beszél a leányhoz.) Hazafelé készül, kisasszony?

ILONA (kijön a trónból): Igen, főhadnagy úr. (A szíve egész melegével.) Nagyon szépen köszönöm, főhadnagy úr.

FŐHADNAGY (legyínt): Nem akarja, hogy hazavigyem az autómra?

ILONA: Nagyon szépen megköszönném. (Zavartan.) Hanem már szóltam valakinek. (A zongorásra néz, nagy kinban.) Nagyon megharagudna Lajcsi, ha a főhadnagy úrral mennék ma este?

ZONGORÁS (vérig sértve): Én? Dehogy haragszom. Már itt sem vagyok. Már meg sem születtem. Akár sírhat nekem, akkor sem megyek magával egy lépést! (Gőgösen visszavonul a többi zenész közé.)

ILONA (nem tud törődni a szegény fiú érzelmeivel főhadnaggyhoz): Hát akkor magával megyek főhadnagy úr.

FŐHADNAGY (gyakorlott mozdulattal fes-

tői redőbe igazítja vállán a gallért): Indulhatunk!

ILONA (kedvesen a kollegái felé): Jóéjszakát kívánok! (Megy a főhadnagy előtt az utca felé vezetőkis lépcsőn. A tiszt útközben még pénzt dob a zongorán álló tányérba. Eltűnik.)

FŐÚR (a távozók után néz): Unberufen!

I. PINCÉR (kárörömmel a zongorás felé): Maga szépen a vízben maradt, bátyám-uram!

ZONGORÁS (dühösen): Ott lelje ki őket a hideg, ahol vannak!

SZAKSZOFONOS: Azt hiszem, eljátszhatjuk nekik a nászindulót! (Gúnyos hangosan belefúj a trombitájába.)

(Sötétség, a szín elforog.)

II. KÉP

(Szín: Hónaposszoba valahol a József-körúton, az Üllői-úton, vagy a Baross-utcában. Olcsó kis szoba, nyomorult kis szoba. De valami kedvességet ad neki, hogy fiatal nő a lakója. Tiszta, rendes, kedves nő, aki szereti a virágot és a kézimunkákat. Középről csupasz dróton villanykörte lóg, papírból csinált kék ernyővel. A sarokban vasporrall ezüstszínűre festett parányi Meidinger-kályha. Mellette vasmosdóasztal, amelynek a szélire frissen mosott harisnyák és más intim női fehérneműk vannak akasztva száradni. A háttérben megvetett ágy, a paplanra rátéve a hálóing. Kis posztópapucs az ágy előtti »rongy«-szőnyegen. A falakon fényképből nagyított krétarajzú családi képek. Az ágy fölött Guido Reni Madonnájának vásári olajnyomata. A bal-szögletben szűkmellű kis siffon, a tetején óriási kalapskatulya. A siffon mellett rossz kis papendekli koffer. Középen asztal, az asztal körül három közönséges thonet-szék. Az ajtó jobbról nyílik a szobába. Amikor a szín helyreforgott, sötét van. Nem látszik semmi. Előbb hangok hallatszanak. Nyitják az ajtót.)

ILONA (csak a hangja hallatszik): Erre. Vigyázzon. Adja ide a kezét!

FŐHADNAGY: Jaj, de sötét van. Júj, de félek.

ILONA (felgyújtja a villanyt): Na, már nincsen sötét. Hozta Isten. Jóestét kívánok.

FŐHADNAGY (körülnéz, elmosolyodik): Igazán kedves. (Megfogja a csipke-asztalterítőt.) Ezt maga csinálta?

ILONA (leveszi és gondosan helyreteszi a nagy kalapskatulyába a kalapját): Nem. A háziaké.

FŐHADNAGY (nézegeti a fotografiákat): Ez a papája?

ILONA: Dehogy a papám. Ezek is a háziakhoz tartoznak. Ez albérleti szoba. Valami tanácsosék. Tegye le már a gallérját! (Elveszi a fiú holmiját és felakasztja az ajtóba vert szögre, amelyen már lóg egy színes pongyola, mert észreveszi, hogy a fiú le akar ülni — rémülten.) Vigyázzon az Istenért! (Megfogta a karját.) Kijár a lába! (Elkapja

a rossz széket, rohan, másikat hoz az ágy mellől.)

FŐHADNAGY (leül, észreveszi a lavórón száradó fehérneműt): Oh! Nagymosás!

ILONA (szégyenkezve): Ne nézzen oda. Egyáltalán hunyja be a szemét egy percre, amíg rendet csinálók!

FŐHADNAGY: Behunytam. (Befogja a szemét, de az ujjai közt kandikál.)

ILONA: Csalás! Csalás! (Odamegy a fiúhoz.) Adja ide a zsebkendőjét! (Beköti a főhadnagy szemét, aki néhány pillanatig bekötött szemmel ül a szoba közepén. Ezalatt Ilona gyorsan, kapkodva dolgozik — letakarja a hársnyádat a törülközővel, végigteríti az ágyon a kopott terítőt és a naktaszáliba dobja a papucsot): Megjegyzem, tudom, hogy nem lett volna szabad felengedni. Rémes nagy számár vagyok, mondhatom.

FŐHADNAGY: Ne beszéljen!

ILONA (leveszi a fiú szeméről a zsebkendőt): De beszélék. Látja, ott kezdődik, hogy kibeszél a házmaster. Olyan hírbe kerülök a házban. (Legyint.) Ojjé! Aztán itt vannak a háziak. Ha ezek megtudják, már szedhetem is a cókmozomat. Mert ez nem olyan ház, ide nem lehet felhozni éjszaka férfiakat.

FŐHADNAGY (önmagára mutat — mosolyogva): Látja, hogy lehet.

ILONA: Igen, mert én ilyen aljas kutya vagyok. Mindjárt kitud a szemem a szégyentől... Hanem tudja mit? Süljön ki. Egyszer csak ki kell sülni az ember szemének. (A kis sífjon aljából, amiben alig van valami ruha — nagy papírstaniclit, teásdobozt, spirítuszgőt, spirítuszos üveget, papírdugós rumosüveget, kékmázás pléhedényt, teaszűrőt, kanalat, csészéket szedett elő, a holmikát az asztalra rakja.) Na, most megcsinálom a teáját.

FŐHADNAGY: A teámat?

ILONA: Azt mondta, hogy csak egy csésze teát akar meginni nálam.

FŐHADNAGY (tréfásan): Azt mondtam volna?

ILONA: Igen.

FŐHADNAGY: De aranyom, hát nem tudja, hogy azt szokás mondani? Kell a fenének a tea.

ILONA: Pedig jó. Szolgálja meg. (A rumosüvegre.) Ez valódi jamaika. (Lázasan dolgozik.) Nem akar egy pohár tejet? Van itthon sajt. És van citrom is. Az egész háború alatt nem lehetett citromot kapni. (Elővesz a nagy papírzacskóból egy citromot.)

FŐHADNAGY (nevet): De nekem azért citrom sem kell. Egész más kell nekem magától. (Közeledik a lányhoz.)

ILONA (behunyja a szemét, szédülten várja, hogy megcsókolják.)

FŐHADNAGY (az utolsó pillanatban gondol valamit): Adjon előbb kicsikém egy pohár vizet. Van egy csöpp alkoholja? Ittam, elszittam száz cigarettát. Förtelmes lehet a szám, még megutálna.

ILONA (megnézi a kancsót): Nahát, ez a lány, megint nem tett be vizet! Megjegyzem, sokkal szebb kancsóm volt, csak a régi eltört.

FŐHADNAGY (nevet): Még ennél is szebb? Hisz már ez is gyönyörű.

ILONA: Ne csúfoljon. (Az ajtóra néz.) Ha kimegyek a konyhára, fölkel a ház. Nem lesz jó egy kis otkolon? (A szekrény aljából parányi üveget szed elő, átnyújtja.)

FŐHADNAGY (megnézi a kis üveget, mosolyog): Kö zönöm. (Rendbehozza magát a kölnivízzel, még kortyint is egyet a pici üvegből, aztán nyugodtan, gyakorlottan, mint aki valami nagyon megszokott dolgot csinál, odamegy a lányhoz, az egyik karjával átöleli a derekát, a másik kezével megfogja hátul a fejét és megcsókolja a száját.)

ILONA (tehetetlenül, szinte reszketve tűr mindent).

FŐHADNAGY (oktató hangon): De furcsa maga, drágám. Ne tartsa ilyen keményen az ajkát. Engedje el. Lágyan. Puhán. (Csók.) Így valahogy. (Csók.) Nyissa ki egy kicsit a száját, mintha lélegzetet venne. (Csókkelégedetten.) Így, így!

ILONA (sápadt mosollyal): Így már jobb volt?

FŐHADNAGY: Azt akarja, hogy a férfi tanítsa? Én nem bánom! (Odamegy az ágyhoz, felhajtja a terítőt, a párnájáról felemeli a lány ingét.) Oh, oh! Az ingeske! (Kigombolja az attilája legfelső gombját.)

ILONA (a szemérem borzalmával): Nem! Nem!

FŐHADNAGY (csodálkozva): Nem akarja?

ILONA (halálrészántan): Akarom! Nem bánom!

FŐHADNAGY: Nahát. (Odamegy a lányhoz, megfogja a kezét.) Ejnye, de hideg a keze. Mint a jég! (Bámúlva.) Miért szoritja ilyen görcsösen a kezemet?

ILONA (alig lehelve): Én nem is tudom.

FŐHADNAGY (a lány melléhez szoritja a fejét — gyöngéden): És a szíve. Hogy dobog

Tartós hullám géppel és gép nélkül

Árak
leszállítva

KRÁNITZ

PÁRIZSI-UTCA 5
főpostával szemben

a szíve. *(Most kapja az első gyanút, hogy ez nem az a személy, akivel olyan rutinosan lehet elintézni a dolgot.)* ... Mondja csak fiam! ...

ILONA *(reszketve)*: Tessék.

FŐHADNAGY *(egy kicsit távolabb megy, nézi)*: Mondja csak fiam ... *(Egy kis színet után, ijedten.)* Csak nem ártatlan maga?

ILONA *(lehajtja a fejét)*: Nem akartam előre megmondani. *(Leül az ágyra, szégyenkezve elfordítja az arcát.)* Féltem, hogy ki nevetne. Petrezselymet árulok még mindig. A vén, számár fejemmel! ...

FŐHADNAGY *(keservesen megvakarja a fületövét)*: Ez baj. És én úgy estem magának, mint egy disznó! Ne haragudjék.

ILONA *(halkan)*: Nem haragudhatok. En csináltam.

FŐHADNAGY *(szinte bosszúsán)*: Érthetetlen. Hogy lehet ez? Maga nem is olyan gyerek már. Van valakije, aki vigyáz magára?

ILONA *(egyszerűen)*: Nincs nekem senkim.

FŐHADNAGY *(fantasztikus)*: Egy független nő. Hiszen már rezonból is ... Nem sajnálja az időt, ami elmúlt?

ILONA *(mintha vádolt lenne, aki a bíró kérdéseire felel)*: Láttam a fogolytáborban, hogy milyen gorombán megy az ilyesmi. Az ember akárhogy akarná, nem meri megcsinálni. Meg aztán, eddig nem volt senki olyan ... senki nem tetszett eléggé ...

FŐHADNAGY: És én olyan vagyok?

ILONA: Olyan borzasztó jól esett, amikor a főhadnagy úr úgy megvédett ott a bárban. Azt hittem, százfélé szakad a szívem. *(Megint elfordítja az arcát.)*

FŐHADNAGY *(izgatottan sétál a kis szobában)*: De édes kis cicám, tudja azt maga, hogy milyen haszontalan, hűtlen, komisz dög vagyok én?! ... Lehet, hogy egy hét alatt megunnám. Nem is egy hét alatt, egy óra múlva. Megúntam én már nőket tíz perc alatt is! Tudja, hogy holnap visszarendelhetnek? Nem látna többet ... És akkor is, ha itt maradnék ... Bevallom, hogy nekem nincs elég időm ... sem pénzem ... En nem való vagyok egy egész viszonyra. En legfeljebb egy assautra vagyok jó! ... Nem érti? *(Csaknem haragosan.)* Nem érti, fiam? En nem számítottam ilyesmire. Ez nekem sok. Olyan, mintha valakivel meg akarnának etetni egy egész beefsteaket reggelire! En valami egész könnyű kis dologra gondoltam! *(Pattint az ujjával.)* Egy ilyen kis semmire!

ILONA *(mint a fátyol, olyan halkan)*: Veheti annak!

FŐHADNAGY: Vehetem annak! De a teremtesít neki, hogy magyarazzam meg magának, hogy nem vehetem?! Nem akarom én becsapni magát. *(Mérgesen nézi a lányt.)* A maga csacsi fejét biztosan az szédítette el, hogy összeveszttem a bárban azzal a báróval. De picikém, az nem maga miatt volt. A gin, miatt, a whisky miatt. Mindaketten idegesek

voltunk! *(Felcsattan.)* Nahát, szó sem lehet róla! Nem leszek olyan barbár, hogy éppen én tegyem más sinbe egy ártatlan lány életét, pusztán azért, mert egy kicsit csiklandós vagyok ma este! *(Leveszi a szög-ről a köpenyét, a fejébe teszi a csákJát, felhúzza a kesztyűjét.)* Isten vele, kicsikém! A viszontlátásra holnap a bárban!

ILONA *(lehajtja a fejét a párnára, összetörve)*: Nem tetszem magának. Pedig azt hittem, tetszem egy kicsikét.

FŐHADNAGY *(a lány hangja olyan kétségbeesett, hogy nem tud elmenni, odamegy hozzá, leül mellé az ágyra)*: Dehogy nem tetszik. Eppen az a baj, hogy túlságosan is tetszik. Majdnem azt mondhatnám, hogy szeretem. Esküszöm rá, ha csak egy picivel kevésbé tetszene, lehúznám a csizmámat, idebuknék magához. De így nem lehet. Nemcsak férfi vagyok, mucikám! Ember is vagyok! Van bennem valami emberség! Elintézzem. Itt hagyjam féláljultan az ágyon, aztán elmenjek innen, mint egy gyilkos?! *(Most már ő is kétségbe van esve.)* A teremtesít! Ne bógjön már! Nem érti?! Olyan marha vagyok! Szétnézek ebben a rongyos kis szobában! Már nekem is úgy fáj a szívem, majd kiszakad a mellemből! ...

ILONA: Ott van az asztalon a gyufa. Vigye magával, mert sötét a lépcső. És menjen innen. Hagyjon engemet meghalni! *(Zokog.)*

FŐHADNAGY *(az ijedség, harag és meghatottság keverékével)*: Meghalni! *(Közben ledobta a csákbót a fejéről és — mert balkezeivel a lányt tartja átölelve — a fogával cibálja le a kesztyűt a jobbjáról.)* Mutasd a pófácskád, te kis hülye!

ILONA *(dugdossa az arcát)*: Hagyjon engemet! Hagyjon!

FŐHADNAGY *(erőszakkal megfordítja az arcát, — meghatva)*: Ó! Csupa víz, csupa könny! *(Gyöngéden.)* Elázott ez a lány! *(Megcsókolja.)* De sós vagy te! Hallod-e, kis magyar! *(Megcsókolja a szemét.)* Csupa só! Szomjas lettem utána! *(Az égre néz, hangosan felkiált.)* Bocsásd meg, amit tetszek, irgalmas Isten! *(Szorosan magához vonja a lányt, akít amúgy is a karjaiban tartott már, hízogó, meleg szavakat suttog a fülebe.)* A szín elsötétedik. *(Elforog.)*

III. KÉP

(A párbaj napjának estéjén. Ismét a bár, ismét az a vendégnélküli hangulat, amikor a személyzet még az élet megindulására vár.)

Ilona, a zenészek, a pincérek

I. PINCÉR *(jobból jön — a Főúrhoz)*: Ma is teli leszünk. Körülnéztem az étteremben. Egy tucat tiszt vacsorázik odakint. Azoknak legalább a felit megkapjuk.

ILONA *(a bárpultból)*: A tegnapi tiszték is kint vannak?

I. PINCÉR: Részben.

ILONA: Mi az, hogy részben?

I. PINCÉR: Nem látom azt a kis főhadnagyt.

ZONGORÁS (*Ilonához adresszált, rosszindulatú ugratással*): Biztosan bekapta a göböt. Délután volt a párbaj. Benyomott neki a báró.

ILONA: Magát nem kérdeztem.

ZONGORÁS: Nem is magának mondom. (*A pincérre.*) A Józival beszélgetek.

I. PINCÉR: Megjegyzem, hogy a bárót sem látom. Nem tudom, mi lehet velük? Megették egymást?!

ILONA (*elkeseredve*): Ha már ott mászkált köztük, megkérdezhetette volna, hogy mi történt azon a párbajon?!...

I. PINCÉR: En kérdezhettem volna meg?

ILONA: Maga.

I. PINCÉR: Jól adja a kisasszony. Hogy jövök én ahhoz? Mit gondol, leállnak velem privát-dumára ezek a tiszték?

ILONA (*hevesen*): Miért? Talán maga nem ember?! De nagy legény a borfiúval, meg a liftboy-jal! Ezekkel ugráljon!

FŐUR (*előjön a sarokból, ahol eddig számolt a céduláin*): Ne izguljunk. Ez itt nem a Taral kávéház.

ZONGORÁS: Mellesleg szólva főúr, mért ne izguljon? En is izgulnék a kisasszony helyében.

ILONA (*könyörögve*): Mit akar tőlem? Mondja, mit akar tőlem? Amióta bejöttem az üzletbe, folyton macerál.

ZONGORÁS (*tudomást sem vesz a lányról, egyenesen a főúrhoz*): En tökéletesen értem a kisasszonyt. Félti a fiúcskáját. Éppen tegnap éjjel lett vele jóba.

ILONA: Miért? Mert hazakísért?

ZONGORÁS: Nahát, alaposan hazakísérte. Úgy hazakísérte, hogy reggel negyedhétkor jött el magától.

ILONA (*kétségbeesetten tagadni próbál, a mellére teszi a kezét*): Entőlem?

ZONGORÁS: Naná, entőlem. A soffőr ott aludt a gépben, lent a kapu előtt. Ezer korona fájdalomdíjat kapott a gazdájától. Merje tagadni.

ILONA (*magyarázkodni próbál — a Főúrhoz*): Ez úgy volt főúr kérem...

ZONGORÁS (*félbeszakítja*): Mesélje el, mit tudtak csinálni annyi ideig? Szembekötősdit játszottak?

ILONA (*sírvafakad szegyenében*): Nem bánom, vegyék el a kenyeremet, én nem szívok ezzel több levegőt! (*Elkeseredve le akarja vetni fehér munkaköpenyét, hogy kijöjjön a pultból, amelyet nevetve áll körül a pincérek és zenészek kara.*)

FŐUR (*a pulton át benyul, megfogja a lány karját, jóakaratosan*): Csönd fiam. Nyugalom. Angol hidegvér... (*A zongó-*

ráshoz, nagy felsőbbiséggel, mint az Isten.) ...nézze, tanár úr, nem finom dolog egy nő lelki ügyeit így a nyilvánosság elé cibálni...

ILONA (*már legyőzte a könnyeit, de még mindig odavan az izgalomtól*): Mit csináltam én főúr, hogy így körbeállnak és nevetnek rajtam? Vétettem én valakinek? Ártottam én valakinek? En, főúr, kerseresven a kenyeremet. Azt csinállok magammal, amit akarok!... (*Megint kibuggyan a szeméből a könny, a kezefejével törli a szemét.*) Nincs nálam zsebkendő, Lajkó kérem, adjon egy tiszta hangerlit. (*Atveszi a II. Pincértől a törölrüháját, szárítgatja a könnyeit.*)

I. PINCÉR: A londoner meséli, hogy törpárбай volt. Láttá is a töröket a tokban. Megmutatta a néger. Tudja, főúr, a bárónak az a spahi szolgája. Rém éles, hegyes török voltak, mint a borotva.

SZAXOFONOS: Ajvé, tör! Tudja maga főúr, mi az a tör?

I. PINCÉR: Buki vagyok. Három az egyhez lehet nálam fogadni, hogy a báró simán megúsza.

SAXOFONOS: Százat tartok a főhadnagyra. Nekem csak autszájdert van szívem játszani.

ZONGORÁS: Ne tegye, mert elveszti, Gyula. Az a báró egy tutista. Láttam a stellingjén, milyen sportember...

FŐUR (*haragosan*): Nem szeretem az ilyen dolgokat. Elő emberek bőrre fogadni! Szép kis gusza! Ha az egyiket meglátom, mindjárt arra gondolhatok, hogy a másik meg karbolos lepedőbe takargatva fekszik valahol...! (*Elhallgat, mert meglátja a bárót, aki most megjelenik, jobboldalt, a bejárat függönyénél. A hirtelen támadt csönd jelentőségén érzik, hogy a vita eldőlt. Mindenki megdöbben egy kicsit. A pincérek összesúgnak. A zenészek ijedten igyekeznek a helyükre. Ilona mozdulatlanul, szinte megkővülve bámul a tisztre.*)

BÁRÓ (*átadja a köpenyét és a sipháját egy eléberohantó pincérnek, aztán odasétál a bár-pulthoz, nyájasan*): Jó estét!

ILONA (*megreszkető hangon*): Jó estét.

BÁRÓ: Kérek egy benediktinert.

ILONA (*kikeresi a palackot, tölt, átadja az italt*).

BÁRÓ: Köszönöm. (*Iszik, leteszi a pohárkát a pultra.*)

ILONA: Báró úr kérem...

BÁRÓ: Tessék...

ILONA: Hol van báró úr kérem...?

BÁRÓ: Kicsoda?

ILONA (*halkan, némi küzdelem után*): A másik.

HYPEROL szájvíztabletta ideális száj- és torokfertőtlenítő

BÁRÓ (vállat von, nem felel).

ILONA (elszoruló torokkal): A báró úr ígért nekem tegnap valamit...

BÁRÓ (zavartan): Edes Istenem, az ember annyi mindenfélét megígér...

ILONA (növekedő ijedelemmel): Nem tartotta meg?

BÁRÓ (mint akinek kényelmetlen erről beszélni): Hagyja, drágám. Inkább adjon még egy benedikтинert.

ILONA (tölt, reszket a keze): Megsebesítette?

BÁRÓ (bűntudattal): Meg.

ILONA (alig lehelve): Súlyosan?

BÁRÓ (nem felel, elfordítja az arcát, mintha nem tudna a lány szemébe nézni).

ILONA (susogva): Megölte?

BÁRÓ (válasz helyett némán, töredelmesen, mélyen a mellére hajtja a fejét).

ILONA: Bocsánatot kérek. Nem tudom kiszolgálni, báró úr! (Az ereje utolsó megfeszítésével még a helyére teszi a benedikтineres palaokat. Aztán lassan előrehajlik és a fejét a két karja közé rejtve, arccal ráborul a bárpultra a poharak és üvegek közé. A vállá rezgésén látszik, hogy sír. Hosszú csönd.)

BÁRÓ (melegen nézi a lányt, a fejét csóválja, aztán elmosolyodik. A szeme pillantásával visszaparancsolja a főurat, aki közeledik a pulthoz, nyitván azzal az emberi ösztönnel, hogy vigasztalja a zokogó lányt. Most már elárulhatja egy-két ravasz kacsinással, hogy csak tréfált. Ebben a pillanatban lép a színpadra a főhadnagy, szintén a függönyös bejáraton. Báró ránéz, ujját az ajka elé emeli, úgy inti csöndre.)

FŐHADNAGY (megjelenik a bejárásnál. Köszönne, de a báró gesztusa beléfojtja a szót. Leteszi a köpenyét, sipkáját. Lassan, kíváncsian jön előre a pulthoz).

BÁRÓ (csippent a szemével Ilona felé, a főhadnagyhoz, aki már szintén a bárpult előtt áll): Kérjen csak tőle valami italt.

FŐHADNAGY (Ilonához): Jó estét!

ILONA (az ismerős hangra jellemeli a fejét, meglátja közvetlenül maga előtt a fiút. Szinte felsikít örömben. Feláll, kihajlik a pulthoz és mintha nem lenne a szemének, rajongva a főhadnagy felé nyúl, megfogja a vállát. Szívszakadva): Oh Istenem! Oh Istenem!

BÁRÓ (főhadnagyhoz — nevetve): Azt hitte, hogy megöltem magát. Buta tréfa volt. De jobban nem sikerülhetett volna. Szédületes, hogy mit csinált ez a gyerek!

ILONA (Bárhoz): Na megálljon, haszontalan! Most számolunk! (Felkap egy nagy szódásüveget a pultról és a báró felé spriccol vele.)

BÁRÓ (nevetve ugrik földre, közben véletlenül nekimegy a főhadnagnak.)

FŐHADNAGY (felszisszen fájdalmában): Au! (Most látni csak, hogy a jobb karját egy kicsit bénán tartja, a keze feje bedugva a zubbonya mellébe.)

BÁRÓ: Oh, pardon! (gyöngéden) Fáj?

FŐHADNAGY: Semmi, öregem. (Szívszegve) Belenyilallott.

ILONA (bárhoz — haragosan): Hát mégis bántotta?

BÁRÓ (bocsánatkérően): Csak egy picit-két. Hogy vége legyen már.

ILONA (duzzogva): Maga utálatos! (Kihajlik a pulthoz, a kezét gyöngéden ráteszi a főhadnagy sebesült karjára.)

FŐHADNAGY (Ilonához): Az nem igaz, hogy utálatos. Ne tartson valami nagy hősnék, kiskutyám. Gyerek vagyok hozzája képest. (A báróhoz fordul.) Tudja, hogy gyűlöltem a főlényre miatt? Meg tudtam volna ölni. Csak akkor szégyeltem el magam, amikor már a karomat varrta a doktor. Hirtelen megérezttem, hogy úgy bánt velem, mint egy józanabb, okosabb testvér. (Melegen.) Köszönöm, hogy vigyázott a bőrömrre. (A barátja kezéhez nyúl.)

BÁRÓ (röstelkedve): Kár erről beszélni. (Gesztussal Ilona felé.) Az egészséget neki köszönheti. Megígértem neki, hogy nem lesz baj.

ILONA: Ne csúfolódjék velem a báró úr!

BÁRÓ: De bizonyisten! — Megígértem? Vagy nem ígértem meg?

ILONA: Hát akkor nagyon, de nagyon szépen köszönöm. Nem is tudom, hogy hálaíljam meg?

BÁRÓ: Megmondom. Adjon egy esőkot.

FŐHADNAGY (Ilonához, aki tanácsot kér tőle a tekintetével): Megérdemli. Már csak egy adag fagyasztott hús lennék, ha nem ilyen derék fiú.

ILONA (kijön a pulthoz, odalép a báróhoz, körülnéz, majd egy pillanatra habozás után szenvedélyes hálával átöleli a nyakát, arconcsókolja, aztán visszafut a helyére.)

BÁRÓ (a legjózanabb krinká hangján): Tűz, az van magában, fiacskám. Csak egy kis kultúrát szenvedzen még hozzája. (Főhadnagyhoz.) Olyan fogása van barátom. Cseng a fülem, úgy megfogta a nyakamat.

ILONA: Báró úr! Báró úr! Hát ilyen maga?! Most a szememre veti, hogy szívből csináltam!

FŐHADNAGY (hevesen, gyorsan, mint ahogy a legtöbbször hevesen, gyorsan — nagy elánnal beszél): Ne bosszantsa! Ő az én édes, kis konyakos meggyem, madártejem, mandulatoreim. Esküszöm magának, hogy amíg nem barátkoztam össze vele, úgy unatkoztam itt, mint a kutya.

BÁRÓ: Hát az biztos, hogy unalmas. Csak az első nap szenzáció, hogy úgy megbámulják az utcán az ember uniformisát. Aztán inkább röstelli magát az ember. Mi a fenét keresek itten? Semmit! Nincs értelme az egésznek!

FŐHADNAGY: Az a hülye kis munka nappal. Aztán minden este a bár! Mintha egy orfeumi szeparéba lenne bezárva az ember. Megalázó, barátom. Ostoba! Hiába való! Már kéni akartam, hogy osszanak vissza az ezredhez... (Megfogja a pulthoz a lány kezét.)... Aztán jött ez a kicsike... Ez ember a talpán, barátom!...

(A lányhoz, aki tágranyított szemmel figyel.)
... Juj, hogy nézel, bocikám! Mintha gyertya égne bent a fejedben, az világítana a szemedben keresztül! (Visszafordul a barátjához.) Mit vitatkozom magammal? Tetszik nekem, na! Megszerettem!

(A jazz most hirtelen vad tánczenébe kezd, hogy így fogadja a színpire tóduló társaságot. Általános, vidám üdvözlőgetések. A kompánia letelepedik egy asztalnál, a muzeika hangja mellett. A pincérek nyüzsgögni kezdenek. Elviszik a kabátokat, szervírozzák a pezsgőt. A Síber teljes gözzel dolgozik, de nem a hölgyeknek udvarol, hanem két idegen tisztnek. A báró odacsatlakozik az érkezőkhöz. Főhadnaggy a pultrnál marad és intímen suttog a lánnyal, amíg az elhelyezkedés nagy zaj, nevetés és zeneszó mellett megtörténik.)

JESSY (odamegy a pulthoz — közben a zene halkít, majd egészen elhallgat — diadalmasan): Na kisasszony! Mit mondtam tegnap?! (Gesztussal a főhadnaggy felé.) Ugye, hogy igazam volt?!

ILONA (röstelkedve): Ne tessék bántani!

JESSY: Dehogy bántom. Előtte vannak még? Vagy már utána? (Mert a lány nem felel, nagy szakértelemmel a főhadnaggyra néz, legyinti.) Na! Vak lennék, ha nem látnám édesem, hogy magát vízrebocsátották az éjjel.

ILONA: Művésznő kérem, én mindjárt a föld alá süllyedek, ha ilyeneket tetszik mondani nekem. (Dolgozik a palackokkal és poharakkal.)

JESSY: Jaj de buta! Ide füleljen inkább. A start persze már megvolt, arról késő beszélni. Hanem azt az anyai tanácsot adom, hogy ezután soha, de soha olyan férfit meg ne hallgasson, aki tetszik! Mindig csak olyat, aki nem tetszik. Mert ha nagyon odaadja magát az ügynek fiacskám... (Egy pillanatra felszikkasztó erővel és keserűséggel.) ... az jön ki belőle, hogy eltapossák és otthagyják összetörve a földön... (Józanul.) ... Csak az olyan férfit lehet jól kezelni fiam, akit egy kicsit utálunk. (Hirtelen ötlettel a kalapjához nyúl.) Abból ez lesz. (A ruhájához.) Meg ez! (Mutatja a gyöngyét.) Meg ez! ... Meg autó! Meg pénz a safe-ben! ...

ILONA (kétségbeesve): De művésznő kérem, nekem nem kell se kalap, se pénz! Inkább tapossanak el!

JESSY: Ejnye, magának ilyen jólesett?! Én nem értem! Én a felít sem találok igaznak, amit erről a dolgról az emberek összerajonganak!

FŐHADNAGGY (Ilonához, aki szégyében lebukott a pultr alá, hogy ne is lássák): Mi baj, bocikám?! Hol bujkál? Szégyelli magát? Jöjjön csak elő! Hát olyan nagyon szégyelni való az, ha egy lány engem szeret?! Rükskös vagyok én?! Öreg vagyok én?! Föl a fejjel! Legyen inkább büszke rám, bocikám! Én is büszke vagyok magára!

ILONA (előbújik — engedelmesen): Én büszke vagyok a főhadnaggy úrra! De az borzasztó, hogy így, az egész világ előtt izélnek engem.

FŐHADNAGGY: Ez bizony borzasztó. Még a legjobb, ha megfogjuk egymás kezét és odaállunk az emberek elé: Nahát igaz! Tetszünk egymásnak! Kíváncsi vagyok, kinek lesz kifogása ellene?!

ILONA: A főhadnaggy úrnak könnyű. De nekem ezek... (A zenészekre és pincérekre néz.) ki fogják színi a véretem.

FŐHADNAGGY (körülnéz — vésztojósóan): Nem hinném! Mert én olyan pofont adok annak, hogy a szeme kiugrik, aki egy rossz szót mer szólni hozzám! ...

ILONA (az urak asztalára néz): És azok odalent? (Az őrnaggyra.) Nem merek majd az őrnaggy úr szemébe nézni, amikor odaadom a cocktailjét.

ŐRNAGGY (vidáman): Halló! Mi baj van én velem, kisasszony?!

FŐHADNAGGY: Ezekről félsz? Ezekről a fiúktól?! (Az asztal felé.) ... Uraim! Ennek a lánynak (mutatja a kisujja hegyét) volt egy ilyen kis darab sajtja, azt megettem. (Mutatja.) ... Ilyen csöpp kölnivize az üveg fenekén, azt kilocsoltam! ... (A hüvelykujja utolsó izét mutatja.) Egy ekkorka szappanja, azt elmosdottam! ... Elhoztam magammal a gyufáját. Amikor eljöttem, a nyakamra kötötte az egyetlen sálját, hogy meg ne fázzam... kipusztítottam mindenéből... Hát most, embernek néznének uraim, ha az adósa maradnék? Önöknek fogadom meg uraim, hogy nem hagyom el, amíg itt maradhatok ebben a városban! (Megragadja a lányt, aki közben ledobta a fehér köpenyt és kirohant a pultrból, mintha el akarna menekülni kinyáiban.) Jól van, bocikám! (A főúr felé ordítva.) Garcon! Felmondom a kisasszony állását! Keressenek másvalakit a bárba! (Ilonához.) Ismered a Pillangó kisasszonyt? Te vagy az a kis japán muzm és én vagyok Pinkerton hadnaggy. (Az eszébe jut valami.) Nem, nem... Nem vagyok Pinkerton hadnaggy. Az egy piszok tráter volt. Elvágta a nyakát miatta az a kicsi japáni lány... (Gyöngéd erőszakkal magával húzza Ilonát.) Na gyere bocikám. Most már hozzám tartozol. Új ide hozzánk!

+ DONNA +

Diszkrét esetekben biztos védelem.

«Donna»finom és megbízható!

Kérje drogériákban, gyógyszerárakban stb.

DONNA

PROFLACT. UNIVERS.

JESSY (egy kis irigységgel.): Oriási!
BIRI (szinte visít a gyönyörtől): Micsoda hecc!

(A jazz északap és tust ház, nagy zenebona. A férfiak felállanak, úgy fogadják a félig eszméletlen lányt, akit a főhadnagy erővel odavitt a társaság asztalához.)

ŐRHADNAGY (Ilonához, a palackok felé nyúlva): Whiskit? Pezsgőt? Vagy csináljak magának valami eredeti dolgot?

ILONA (vergődik, elmenekülne, ha nem tartóztatnák szinte karhatalommal): Köszönöm. Sohasem szoktam inni.

BIRI: Majd fog fiam. Majd fog. Legyen egészen nyugodt felőle.

JESSY (végignézi Ilonát): Isten hozta, itt a mélyvízben!

FŐHADNAGY (félreint a Síbért): Szabad egy pillanatra, vezérigazgató úr!

SIBER (boldogan): Kérem. (Előrejönnek, balra, messzi az asztaltól.)

FŐHADNAGY: Ön ékszeréről beszélt a multkor. Mutatott is egy gyűrűt.

SIBER (felemeli a kisujját): Ezt?

FŐHADNAGY: Igen.

SIBER: Ez speciál magántulajdon. Viselni akartam. De ha Önnek megtetszett... Készséggel. (Lehúzza az ujjáról a gyűrűt.)

FŐHADNAGY: Az ára?

SIBER: Bagatel. Majd egyszer. Majd elszámoljuk valahogy.

FŐHADNAGY (türelmetlenül, már a zsebéhez nyúlva): Az ára?

SIBER (vállat von, mintha valami nagyon rongyos, kis összeget mondana): Nem is tudom. Mondjuk, hogy ötszáz dollár.

FŐHADNAGY (fütyönt ijedtében): A fene egye meg, de drága! (Öszintén.) A fele pénzem, amit megspóroltam a fronton.

SIBER: Hát hagyja, ne vegye meg. Ennek a lánynak akarja adni? Minek az? Egy ilyen szép fiatalembert, mint a főhadnagy úr, ingyen is szeretne az a lány.

FŐHADNAGY (ingerülten): Adja ide már azt a gyűrűt. (Elveszi)... És most számítsa ki koronában, mennyi az ötszáz dollár?

SIBER: Ráér. Kérem, amikor tetszik.

FŐHADNAGY: Most rögtön.
SIBER (behunyja a fél szemét, a levegőbe néz, félhangosan németül számol magában «vei ond fönfcich, drei und achtcich, végre kimond egy számat»).

FŐHADNAGY (pénzpaksamétát vesz ki a nadrágja hátsó zsebéből, egy csomó bankót kiszámol): Tessék.

SIBER (átveszi): Hódolatomat.

FŐHADNAGY (némi habozás után): Nekem van odahaza valami vagyonom. De ez olyan örült világ. Gúzsba van kötve minden... Ha véletlenül szükségem lenne pénzre, meg tudja Ön csinálni, hogy idehozassam?

SIBER (mohón): Természetesen és boldogan. Ez par excellence az én szakmám. Itt a névjegyem. Ugyan mindig itt lógok a hotel körül. De ha sürgősen parancsolna

velem, a névjegyen rajta van a telefonszámom.

FŐHADNAGY (elteszi a névjegyet): Köszönöm. (Otthagya a Síbért, visszamegy az asztalhoz, Ilonához). Add ide a kezéd nyulacsám! (Felhúzza a lány ujjára a gyűrűt.) Most eljegyveztelek!

ILONA (tiltakozik): De nekem nem kell! Én nem gondoltam ilyesmire! (Le akarja húzni a gyűrűt.)

FŐHADNAGY: Na kicsim! Ne okoskodj, mert megraklak!

JESSY (Ilonához, felháborodva): Ekszert nem fogadni el? Hallja fiam, ne csináljon itt precedenst, mert kikaparom a szemét!

BIRI: Nézzék ezt az örültet! Sír! (Ilonához.) Győjön fiam, hadd igazítsam meg az arcát! (A retiküljéből pudert, festéket szed elő, nagy gyakorlatlalt kisminkeli Ilonát, rúzsza a száját, szénnel a szemöldökét.)

BÁRÓ (nem tetszik neki ez a művelet): Itt van. Most elrontották ezt a ragyogó gyereket.

FŐHADNAGY (Báróhoz): Maga olyan savanyú, mint az ecet. Mindenki más boldog. Magának nem tetszik ez a dolog?

BÁRÓ (józanul): Nem. Azt hiszem, jobb helyen volt ez a lány (A pult felé mutat.) ott fent, mint itt lent.

ILONA (fel akar kelni, de nem engedik, vergődve): En vissza szeretnék oda menni!...

FŐHADNAGY (Báróhoz): Ne ugrassa!

BÁRÓ: Komolyan beszélek. Úgy találok, hogy abban lett volna kedvesség, ha maga nem emeli ki a kenyeréből ezt a lányt, hanem megvárja szépen, amikor elvégezte a dolgát, hazakiséri... És satöbbi, satöbbi... Ez itt lent, itt miköztünk... Most nem vagyok ittas, most én mondom, hogy ez ronda dolog!

JESSY (Bárhoz): Ennek az alaknak mániája a privát nő. Meg is mondom neked, hogy miért?! Azért, mert potya.

BÁRÓ: Rólam beszélnek?

JESSY (méltatlankodva): Dehogy is beszélünk magáról! Hová gondol, apuskám? — Magáról?!

FŐHADNAGY (kedélyesen a bárhoz): Dörmög, dörmög! Magával azért majd csak megalkuszom valahogy. Mástól félek. (A zongorára mutat.) Ettől, ni. Ezek közt pöntyögött valami. Megütötte a fülem tegnapi. (A zongorához.) Feleljen. Jól tippeltem? Mozgott önök között valami?

ILONA (feláll, ijedten): Semmi, esküszöm. Ó csak folyton szekiroz.

ZONGORÁS (főhadnaggyhoz): Ez a raplija, kérem.

FŐHADNAGY: Nem kívánok a multban kutatni. De a jelenre nézve nagyon kérem, hogy függesse fel a törekvéseit, mester.

ZONGORÁS: Ártatlan vagyok. Becsület-szavamra mondom, főhadnagy úr, máshol vagyok bekapcsolva már régen.

FŐHADNAGY (közbevág): Én bízom a kisasszonyban. De mit tudom én, mit hoz

a jövő? Bevallom önnek, hogy nagyon gyámoltalannak érzem magam. Nem tudom az önök nyelvét, nem ismerem a szokásaikat. Könnyebb volna engem kifigurázni, mint egy pólyásgyereket. Nem teszi, úgye? Nem volna nagy hőstett. Hiszen én védekezni sem tudnék! (Kedves könyörgéssel.)

ZONGORÁS (lovagiasan): Rendben van, kérem. Megígérem.

FÖHADNAGY (melegen): Köszönöm. A kezét! (Kezetszorít a kis jampeccel.)

ZONGORÁS (Ilona felé): Látja, így kell velem beszélni. Most aztán visszamenőleg bocsánatot kérek magától, Ilonka!

ILONA (leül): Bocsánat! Bocsánat! Itt mindenki énrajtam heccelődik! (Elkeseredve.) Nem így képzeltem! Nem így! Az egész világ előtt! (Pityereg, a főhadnagy és a báró hozzálépnek és föléje hajolva vigasztalják.)

ÖRNAGY (felpattan és hirtelen ötlettel berobog az üres bárpuliba, a nyakába köti a lány köpenyét) Elfoglalom ma! estére az állást. Kinek kell bárital?! — Keverem! Csavaram! Töltöm! Jégelem! (A jazz felé.) Zenét!

(A jazz valami vad, néger tánczenébe kezd, amelyet az örnagy velük énekel, mialatt italt pancsol egy óriási pohárban.)

ILONA (hiába vigasztalja a főhadnagy, egyre jobban nekikeseredik. Összetöri a szituáció, a szégyen. Sír): Titokba képzeltem, nem így! Nem így! (Eltakarja az arcát.)

JESSY (egyszerre, egymás szájából véve ki a szót, csúfolják a lányt): Sír a baba! Sír! (A főhadnagy leül a zokogó lány mellé, hízlelegre átfonja a vállát, babusgatja. A zene egyre jobban erősödik, az örnagy bömbölve énekel és dzsiggel a puliban. A báró a szivarosgyerekek ládikájában turkál. A pincérek új pezsgőt szervíroznak. A főúr a füle mellé teszi a ceruzáját és boldogan nézi a fejlődő dáridót. Végül a kép elsötétedik, de a sötétségben az összeboruló függönyön át is hallatszik néhány pillanati, egyre távolodóban a jelenet egész tombolása.)

Függöny

MÁSODIK FELVONÁS

I. KÉP

(Szín: Egy elegáns divatszalon fogadószobája. Az obligát berendezés. A székek a fal mellett, a szecessziós garnitúra. Tükrök, divatképek. A kis öltözőboxok ajtócskái. Háttul bejárás az előszobából. Jobbról és balról szintén ajtó, amerre a felvonuló mannekinnek húznak el a földre terített, keskeny, piros szőnyegen. Idő, néhány héttel az első kép után. Dél-élelt.)

JESSY (szakértően vizsgál három estélyi ruhába öltözött mannekin, akik közben sé-

tálnak előtte): Ebben a három ruhában nincs semmi lélek. — Nem kelleneek.

DR. SPITZNÉ (középkorú hölgy. Molett, de nem elhízott pesti nő. Egyszerre kómika, grand dame és üzletasszony. Fekete selyembe van öltözve s a nyakán kis csipkészabó, a manzsettáján is csipke. A modora az, hogy kedvesen, behízeltően, de csöppet sem rábeszélőn diskurál): Pedig én fölpróbálnám ezt a tafatot. Nagyon smart. (Megállítja sétájában az egyik modellt.) Forduljon meg csak kisasszony. Mit szól ehhez a háthoz?

JESSY: Hiszen az anyaga szép! (Odamegy a lányhoz, megfogja rajta a ruhát, úgy nézi a szövetet.)

ÖRNAGY (aki eddig a fal mellett ült egy fotelben, most föláll, ő is odamegy a mannekenhez és közel hajlík a mélyen dekoltált, szinte félmezelen lányhoz, mintha ő is a szövetet nézné): Szabad nekem is?

JESSY: Mars vissza a sarokba!

ÖRNAGY (bocsánatkérő mosollyal kullog vissza a foteléhez.)

JESSY (Spitznéhez): Látja, milyen engedelmes? Mint egy szelíd, nagy kutya. (Az örnagyhoz.) Az vagy? Az én nagy kutyám?

ÖRNAGY (barátságos beleegyezéssel vakant egyet): Vau!

SPITZNÉ: Az örnagy úr olyan bájos. Nem csodálom, hogy az egész város szerelmes beléje.

JESSY (gesztussal a mannekinnek felé): Ezek nem kelleneek. Elég az a hat, amit kiválasztottam. (A lányokhoz, akik ki akarnak menni.) Várjanak, kisasszonyok, hátha mégis meg gondolom magam. (Vissza Spitznéhez.) Szóval az a hat. Megjegyezte?

SPITZNÉ: Hogyne. A borsóöld estélyi, a fekete estélyi, a sportkosztüm, a teagown. És a két trottneur.

(Kint csöngetnek, egy nagyon jól öltözött kiszolgálókisasszony bevezeti a hátsó ajtón Ilonát, a főhadnagyot és a bárót. Üdvözlések. A férfiak kezét fognak, Ilona nagyon elfogódott, még a mannekineknek is köszön zavarában.)

JESSY (Spitznéhez): Látja, nagyságos asszony, hogy mindig gondolok magára? (Kézenfogja Ilonát.) Őt is én hívtam ide.

SPITZNÉ: Nagyon hálás vagyok, művésznő. Igyekezni fogunk, hogy büszke legyen ránk.

JESSY (Ilonához): Mért nem jöttetek korábban? Most nem tudok neked segíteni. El kell mennünk. Nagyon éhes vagyok. Itt ülünk két óra óta.

ILONA: Dolgunk volt. (Bámúlja a mannekineket.) Melyiket választottad?

JESSY: Ezek vackok. Másakat csináltattam.

ILONA: Másakat? — Hányat?

JESSY (könnyedén): Hatot. De rendelhettem volna nyolcat is, vagy tízet, ha aka-

OZOMCREM

szepülő májfolt, pattanás, arcisztatalanság ellen. Szépit, fiatalít. Próbátégely 80 fillér, nagy 1.70 előre fizetve. Utánvétele drágább. Rác S. János gyógyszerháza Kiskunhalas

rok. (*Gesztussal az őrnagyra.*) Mert neki mindegy. Hanem unom már. Belefulladások a ruhákba.

ŐRNAGY (*fölhúzza a kesztyűjét, türelmetlenül*): Ehes vagyok.

JESSY (*Ilonához*): Látod, szívem? Ehes. Menni muszáj. Nem baj. Rábizhatod magad a nagyságos asszonyra. (*Spitznéhez.*) Pá, drágám. Pá, főhadnagy úr. Isten vele, Pál! (*Elmegy az őrnaggal együtt, aki szintén elbúcsúzott mindenkiől a maga gesztusával és szavaival.*)

SPITZNÉ (*Ilonához*): Miben állhatunk szolgálatára, művésznő?

ILONA: Kérem szépen, nekem egy praktikus kis ruha kellene, amiben kimehetek délelőtt az utcára és elmehetek látogatóba is. Sőt, ami nem szégyen, ha színházba megyek benne este. Tetszik tudni, nem páholyba, hanem le a földszintre, úgy a közepé felé.

SPITZNÉ: Nehéz lesz.

FŐHADNAGY: Naivság. Három ruhát fogunk választani. Egyet estére, egy utcait és egy látogató kosztümöt.

ILONA: En nem bánom, ha muszáj. Ha te úgy akarsz! (*Nem tudja az örömet fékezni, boldogan kitor.*) Három ruha! Három ruhám lesz egyszerre, mint egy óruiltnek.

SPITZNÉ (*mosolyog*): A művésznő még kezdő, ugyebár?

ILONA (*zavartan*): Nem vagyok kérem művésznő.

SPITZNÉ: Hanem?... (*Kis szünet után, félénysen, de csöppet sem sértőn.*) Mutassunk a művésznőnek néhány modellt? (*A mannekinékhez.*) Kisasszonyok, kérek egy sétakosztümöt, egy esti ruhát és egy teagownt. (*A modellek kivonulnak.*)

FŐHADNAGY (*Spitznéhez*): Az árak?

SPITZNÉ: Az a kreációtól függ.

FŐHADNAGY: A fizetési feltételek?

SPITZNÉ: A lehető legegyszerűbbek. Rőgtön és dollárban. Ez a vevőink kényelme miatt van. A legtöbb vevőnk külföldi. Történhet, hogy sürgősen el kell utazniuk. Már most miért legyen bajuk ebben a zürzavaros világban az átutalással?

BÁRÓ: Az már szent igaz. A világ fenemód zürzavaros.

SPITZNÉ (*a franciára néz*): Ha szabad itt egy privát megjegyzést tennem, félek is a jövőtől. Ilyen financiális intézkedések mellett a világereszkedelemnek el kell sorvadni. (*Sóhajva.*) Nem érzem a helyzetet stabilnak. Egyáltalán nem érzem stabilnak uraim!

FŐHADNAGY: Szóval rögtön a szállításkor küldik a számlát?

SPITZNÉ: Nem egészen. A szokás az kérem, hogy rendeléskor kérjük a számla felét kiegyenlíteni. A hölgyek szeszélyesek. Sokszor előfordul, hogy visszamarad a ruha.

BÁRÓ: De miért éppen dollárban?

SPITZNÉ: Elfogadunk fontot is vagy svájci frankot. A többi pénz engedelmükkel tőzsdei értékpapír. Föl is mehet, le is

mehet. Komoly üzlet pedig nem rendezkedhetik be spekulációra.

BÁRÓ (*nevetve*): Óriási!

SPITZNÉ: Mi óriási kérem?

BÁRÓ (*kedvesen*): Eszembe jutott, hogy valaha régen, ha egy győztes hadsereg megszállott valami várost, a katonák sarcoltak és fosztogattak. Most másképp van. Maguk rabolnak ki bennünket.

SPITZNÉ: Igen, hála Istennek, ezen a téren jelentős javulás van. Például nekem nagyon kellemes, hogy nem kell félnem önöktől. Hogy biztos lehetek benne — önök gentleman módjára tiszteletben fogják tartani a mi üzleti szokásainkat. Ez különben fordítva is így lenne. Az én fivérem kérem, aktív tüzerfőhadnagy. Ha véletlenül mi győztünk volna és ő lenne az önök fővárosában, ahogy önök vannak itt Budapesten — tőle sem kellene félni az ékszerészeknek, hogy betöri a kirakatukat és zsebre rakja a gyűrűiket. Egyáltalán, ha szabad újra egy privát megjegyzést tennem, az a meggyőződésem, hogy ami bennünket, magánszemélyeket illet, Európában már megérett a nemzetközi szolidaritás gondolata. Csakhogy sajnos, nem megy a dolog, mert az államférfiak és a politikusok még nincsenek azon a szellemi nívón, mint az egyszerű magánszemélyek.

BÁRÓ (*mulatva*): Magából minisztert kellene csinálni, asszonyom.

SPITZNÉ: Vállalnám kérem. Rendet csinálnék kérem.

FŐHADNAGY (*Ilonához, aki bámulva hallgatta az előadást*): Látod fiam, milyen okos a nagyságos asszony? Képzeld el, milyen ruhát fog csinálni neked! (*A három mannekin bevonul, illegetik magukat.*)

ILONA (*szédül a látványtól*): Ez milyen anyag? En még ilyen szint nem is láttam! Nem szakad ez el? Ez olyan vékony, mint a pókháló?!

SPITZNÉ (*mosolyogva az ámuló leányhoz*): Tetszenek? Mutathatunk még másokat is. Bár ezek olyanok, mintha egyenesen a művésznőre lennének komponálva.

ILONA: Nem, köszönöm. Nem akarok semmit sem látni tovább. Bele zavaródnék.

FŐHADNAGY (*mosolyog*): Hát vedd ezt a hármat.

SPITZNÉ: Parancsol most próbálni?

ILONA: Iszonyúan szeretnék.

SPITZNÉ: Akkor tessék. Erre is van öltöző-boxunk. (*Ilonával és a lányokkal együtt jobbra kimegy.*)

FŐHADNAGY (*hevesen, mint aki valami nagy dolgon ment keresztül*): Tudja, hogy én most vettem életemben először nőnek ruhát?! Pokoli jó érzés! Olyan felnőtnék érzi magát az ember.

BÁRÓ (*megfenyegeti az újjával*): Maga sokat költ, kártyázik. Van magának ahhoz joga, hogy egyszerre három ruhát rendeljen egy ilyen drága szalonban?

FŐHADNAGY: Az őrnagy hatot rendelt a metreszének. Hallhatta!

BÁRO: Ne versenyezzen maga az órnaggyal. Az órnagy milliomos.

FŐHADNAGY: Hát aztán? A háboruban megtámadtam egyszer a századommal egy egész bataillont. Az veszedelmesebb volt.

BÁRO (*legyint*): Maga szerelmes.

FŐHADNAGY: Bizonyisten nem. Jól látom ennek a kislánynak minden hibáját. Ápolatlan a bőre, rosszul van beakasztva a lába. De azt bevallom, hogy amikor a közelemben van, mintha egy csokor friss virágot szagolnék.

BÁRO: Nem bánom, szagolja. De ne öltöztesse ilyen kezdősebességgel. Neki sem tesz jót vele. Hiszen ez a lány nem ruhabolond. El fogja rontani.

FŐHADNAGY: Muszáj egy kicsit, mert olyan szerény, hogy az már butaság. Mindig vajaskenyeret vacsorázna, legfeljebb virsli. Röstellek bemenni vele egy jó helyre.

BÁRO: Adjon hálát érte az Istennek. És hagyja meg ebben a szokásában. Tudja, hogy az ilyesmi milyen ritka? (*sóhajva*.) Bár nekem lenne ilyen szerencsém.

FŐHADNAGY: Vannak itt más dolgok is, amiket nem szabad elfelejteni.

BÁRO: Micsodák?

FŐHADNAGY (*hevesen*): Ezt a lányt én tettem rá egy olyan pályára, amire nem való. Mert a végén most mégsem más, mint egy...

BÁRO (*közbeavág*): Kokott.

FŐHADNAGY: Na látja. Pedig nem való annak. A babám. És becsületszavamra, néha mégis azt hiszem, hogy ártatlan.

BÁRO: De mennyire igaza lehet, drágám. Az ártatlanság nem függ attól a kis operációtól. A szüzesség a fejében van a nőnek, a szívében. Van nő, aki három gyerekekkel ártatlan marad. És van nő, akitől azért nem lehet elvenni az ártatlanságát, mert már akkor sem volt szűz a fejében, amikor megszületett.

FŐHADNAGY: Ez az, na! Ez a lány szemérmes, félnék. Ez öregem, hosszú távra van berendezkedve. Maximum két-három-négy férfire az életben. Már most mi lesz vele, ha én elmegyek Budapestről? — Olyan ügyetlen. Nyomorba fog kerülni.

BÁRO: Azért ne féltse. A legjámborabb kutya is tud úszni. Kiderül, amikor bele-dobják a vízbe.

FŐHADNAGY (*tüzesen*): Magának könnyű. De nekem a becsületemről van szó.

BÁRO: Ejha!

FŐHADNAGY: Igen, a becsületemről. Eppen azért, mert nem vonhat senki felelősségre. Milyen könnyű volna itthagyni ezt a lányt, kiforgatva a bőréből, egy fillér nélkül. Hát nem lennék eltaposni való féreg, ha megtenném?!

BÁRO: Jó, adjon neki valamit.

FŐHADNAGY: Valamit? — Tudja öregem, hogy miért költök én erre a lányra?

BÁRO: Nekem regélhet. Hiúságból.

FŐHADNAGY: Nem igaz. Azért költök rá, azért akarom öltöztetni, mert a drága ruha és a jó fehémemű önérzetet és bátorságot csinál. Hát amikor itthagynom, leg-alább annyija maradjon belőlem, hogy tudja az értékét, hogy ne adja olcsón magát. Szörnyű rá gondolni! — Kültelki nő legyen belőle?!...

BÁRO (*melegen*): Maga mégis szereti ezt a lányt!

FŐHADNAGY: Szeretem! Persze, hogy szeretem. Magát is szeretem, meg a nagynénémét, meg a tisztiszolgámat. — Ha nem érti, amiket mondtam, akkor magában nincs szociális érzék.

BÁRO (*csúfolódva*): Vegye feleségül. Én nem szavalnék ennyit. Elvinném.

FŐHADNAGY (*idegesen*): Ott követtem el hibát, hogy nem tettem egyszerre tisztába ezt a lányt. Zsugoriskodtam. Az órült fejemmel kártyán próbáltam összeszedni, ami kell. Tudja, hogy megszoktuk a fronton a kártyát. Mit meséljem tovább? Ismeri a pechemet? Iszonyatosan bemásztam. (*Eddig izgatottan sétált és gesztikulált, most leül, rágyújt.*)

BÁRO (*komolyan*): Nem akarom rábeszélni, hogy fukar legyen a babájához. De mégis vigyázzon magára. Nagyon vigyázzon. Borzasztó kellemetlen, amikor ilyen helyen anyagi bajba kerül az ember.

FŐHADNAGY: Jó, hogy az eszembe juttatja. Nem készültem rá, hogy itt rögtön igazi pénz kell. Maga jól lekopasztotta tegnap pókerben a többieket. Amíg a póstám megjön, adjon kölcsön húsz fontot.

BÁRO (*rövid gondolkodás után*): Otthon van a pénz, bezárva az íróasztalom fiókjába.

FŐHADNAGY: Nem baj. Ugorjunk át érte a hotelbe, amíg a kicsike próbál. (*Föltessi a csákJát.*) Gyerünk, na!

BÁRO (*savanyúan*): Várjon. (*A nadrágja hátsó zsebébe nyúl, nagy köteg bankjegyet vesz elő, amelyből néhányat átnyújt a főhadnagynak, sóhajva.*) Tessék.

FŐHADNAGY (*bámulva*): Miért mondta, hogy a fiókjában van?

BÁRO (*bosszús őszinteséggel*): Már engedjen meg, — védekeztem egy kicsikét.

FŐHADNAGY (*duzzogva*): Maga kínálta. Ha olyan nagyon fáj, visszaadhatom. (*Kínálja.*)

BÁRO (*gesztussal*): Tegye már el. Ne mutogassa. Mert megszakad a szívem utána.

**Divatszövegek,
selyemújdonságok**
pazar választékban, igen olcsón

KLEIN ANTAL

divatáruházában

Király-u. 53 (a Teréz-templomnál)

FÓHADNAGY (nevet): Ne féljen. Pontosan visszakapja.

BÁRO: Mit ér az?! Most éltem vele a mézesheteimet.

ILONA (jön Spitznével — boldogan): Mind a három ruha aranyos. (A főhadnagyhöz.) Örületes, hogy milyen ruhaalakom van. Alig kell igazítani rajtuk.

SPITZNÉ: Egyébre nincs szüksége, művésznő? Jön a tél. Itt a bundakérdés.

ILONA: Ó, köszönöm. Kabáttal elvagyok látva. Az őszi kabátom még tip-top. Bébéleltem jó melegen vatelinnel. És a nyakára meg a manzsettájára veszek egy kis nyulat, esetleg fekete bárányt.

SPITZNÉ: Mert volna itt egy kabát. Nem váltották ki. Okázio. (Szórmegalléros kabátot emel fel valahonnan.) Tessék megnézni.

ILONA (gyönyörködve nézi a kabátot): Imádni való. Hanem kár a fáradságért.

FÓHADNAGY: Próbáld csak föl, fiam.

ILONA: Minek fájdítsam a szívem?

FÓHADNAGY: Próbáld föl, ha mondom.

ILONA (fölvesszi a kabátot, a tükör elé áll): Széületes.

FÓHADNAGY: Megvesszük.

ILONA: Köszönöm, de már úgyis annyit költöttél. (Le akarja vetni a kabátot.)

FÓHADNAGY (szigorúan): Mondtam, hogy megvesszük. És ha jó, ne is vedd le már. Elég hideg van. Ebben megyünk sétálni a Dunaparra.

ILONA (fölvjong): Édesem! (Elszégyeli magát — halkán.) Bizonyisten, nemcsak a kabátnak örülsz. Inkább annak, hogy éppen te veszed nekem meg ezt a kabátot! (Bámulva.) Ilyen gazdag vagy te? (Bűnbánóan.) Milyen gonosz vagyok. Most arra gondoltam, hogy jobban esne, ha egy kicsit szegényebb volnál. Ha törni kellene a fejed, honnan jön rá a pénz? . . . (Hízlelgni akar a fiúnak.)

FÓHADNAGY (méltósággal): Hagyj békén! (Spitznéhez.) Mekkora összeget kell itthagynom a számlára?

SPITZNÉ: Ó, édes Istenem. — Három ruha, ez a kabát. . . (Gondolkozik, mintha számolna.) Mondjuk, hogy negyven font.

FÓHADNAGY: Okvetlen font kell?

SPITZNÉ: Lehet dollár. Esetleg svájci frank. A korona kényelmetlen, mondtam már, hogy számítani kellene a valuták árszóját.

FÓHADNAGY (rövid habozás után a bárhoz): Adjon csak kérem még húsz fontot.

BÁRO (mintha jöbeütötték volna, kis szünet után): Hozzám parancsolt szólni?

FÓHADNAGY: Magához, magához.

BÁRO (keservesen előkaparja a pénzt, közben a jólelkű emberek kedves haragjával Ilo-nához): Drága fiam, ha még kellene valami, ki vele mostan, amíg benne vagyunk. Mert harmadszor nem bírnám ideggel.

ILONA: Nem értem, mit mond? Harmadszor?! . . .

FÓHADNAGY (mulat a barátja kómikus kétségbeesésén): Pojácáskodik! (Odaadja a pénzt Spitznének.) Méltóztassék.

SPITZNÉ: Köszönöm. Adjak nyugtát? FÓHADNAGY (előkelően): Fölösleges. Nem fogjuk becsapni egymást. (Kezet fog búcsúzóul.) Köszönöm, asszonyom.

ILONA: Én is nagyon szépen köszönöm. Holnap eljövök próbálni, meg a régi kabátért. (Kezet fog, majdnem kezet csókol Spitznének.)

BÁRO (összeüti a bokáját): Asszonyom! SPITZNÉ: Viszontlátásra, művésznő. — Boldog voltam, uraim. (Majestétiikus fejbiccentést küld a távozó vendék után.)

BÁRO (egy pillanat múlva, halk kopogás után visszadugja a fejét az ajtón): Pardon! A kesztyűm. (Bejön.) Ó, itt van. (Fölvesszi az egyik feltebből a kesztyűjét.) Bocsanat, hogy alkalmatlankodom.

SPITZNÉ: Szó sincs róla, kapitány úr. Mindig örülök, hogy ha látom.

BÁRO (gusztálja az asszonyt): Ön nagyon kedves. Sajnálom, hogy nekem nincs barátom, akit öltöztessenek. Elcseveghetnénk néha, ruhavásárlás ürügye alatt.

SPITZNÉ: Hát szerezzen. Ez mindenkinek jó volna. Annak a hölgynek, önnek — nekem. Ezek az igazi jó üzletek.

BÁRO: Nem tetszenek nekem azok a nők, akik itt a piacon forognak. A divat oly vékonyra csinálta őket, mint a cérna. (Gesztussal.) Én a tömörebb dolgokat szeretem. (Nézi az asszonyt.)

SPITZNÉ (visszanézi): Ön egyre rokonszenvesebb lesz nekem, kapitány úr. Haragszom azokra a férfiakra, akiknek a soványimádó mániája miatt, a szegény nőknek le kell mondanunk a libapecsényéről és a gesztenyepíréről.

BÁRO (egyre forróbban nézi az asszonyt): Nekem lélek is kell. Közös lelki bázis. A magamfajta ember mindig annyira magányos.

SPITZNÉ (kedvesen): Ó, de sajnálom. Ha nem tartana tolokodónak, meghívnám vasárnapra teára.

BÁRO: Boldogan. (Hátasan kezet csókol.)

SPITZNÉ: Özvegyasszony vagyok. A háztartásom szerény. De azért nagyon jó francia konyakot fog nálam kapni, még békebeli.

BÁRO (újra kezet csókol): Vasárnap?

SPITZNÉ: Vasárnap.

BÁRO (megint kezet csókol, hátasan): Köszönöm, asszonyom. A viszontlátásra. (Eltűnik, aztán visszadugja a fejét.) Pardon. Ma péntek. — A leg"zelebbi vasárnap?

SPITZNÉ: Természetesen.

BÁRO: A viszontlátásra. (Eltűnik, majd újra megjelenik a feje az ajtónyílásban — forró suttogással.) Hány órákor?

SPITZNÉ: Minél korábban. A viszontlátásra, a viszontlátásra. (Sötétség, a szín elforog.)

II. KÉP

(Szin: A misszió egyik hivataloszóbjája a Ritzben.)

Főhadnagy, hadnagy

HADNAGY (miközben az íróasztalán levő apró tárgyakat rakogatja be a fiókjába): Tegnap voltam az operában.

FŐHADNAGY (ő is az íróasztalnál ült, nagyon elgondolkozva, szinte elmerülve — fölriad, spleenesen): Milyen volt?

HADNAGY: Langyos. Félkemény. Már az én fülemnek. Különben Aidát elég széphangú, középszerű nő énekelte.

FŐHADNAGY: (idegesen figyel a jobb ajtó felé): Az ezredes még mindig diktált. Hallom az írógép kopogását. Példátlan. Itt kell az embernek miatta ülni késő estig.

HADNAGY: Bizonyisten! — Kényelmetlen az ilyen túlszorgalmas irodavezető. Ha én ezredes leszek, alattam jó élete lesz a fiatal tiszteknek. (A hátsó ajtón kopognak.) Szabad!

FŐUR (mosolyogva behajlong az ajtón. Elegáns, de nem gigerlis, sötét civilruhában van. Köszön a hadnagynak, aztán odaáll a főhadnagy asztalához, meghajtja magát): Nagyon zavarom, főhadnagy úr?

FŐHADNAGY (azon a tipikus hangon, amivel a gólya beszél a főpincérről, akinek tartozik): Maga? Dehogy zavar fiam. (Végignézi.) Most látom először úgy, hogy nincs frakkban.

FŐUR: Igenis, főhadnagy úr. Levetettem a pincérdresszt. Azért is jöttem, hogy elbúcsúzzam. Megválok az üzlettől idelent.

FŐHADNAGY: Ejnye, csak nincs valami baj?

FŐUR (mosolyogva): Nincs kérem. Ön-állírtá alapítok.

FŐHADNAGY (pártfogón): Nahát abba a lokálba jární fogunk. Azt fölvirágoztatjuk.

FŐUR: Nagyon megköszönöm, főhadnagy úr. De sajnos, nem ezen a pályán ön-állósítom magam. Csak egy kis irodám lesz. Tojás- és baromfiexport.

FŐHADNAGY (egy kis zavart csönd után): ... Persze, most a számlám miatt jött?! ...

FŐUR (cédulát vesz elő): Csekélység az egész. Ami az utolsó pár héten összegyűlt. (Szerényen.) Igazán csak a rend kedvéért.

FŐHADNAGY: Rosszkor, barátom, rosszkor. Holnap. Holnapután.. Holnap még bejön a bárba?

FŐUR: Már ma sem, főhadnagy úr.

FŐHADNAGY: Hát akkor várjon. Le-telefonálok a portásnak, hogy fizesse ki magát és a summát írja a szobaszámlámra. (Megindul a másik asztal felé, mert azon van a telefonaparátus).

FŐUR: Ne tessék főhadnagy úr. Kár komplikálni. (Apai melegséggel és jóindulattal.) Majd eljövök máskor. Legalább látom még egyszer-kétszer-háromszor a főhadnagy urat.

EZREDES (bejön a jobb ajtón, kabátban, a fején a sapkája. A megjelenésére a két tiszt

felugrik, feszes vigyázzba áll. A főúr is volt katoná, az is haptákba merevedik a falnál. Az ezredes, komor, bikaszemével minden embert és tárgyat figyelemesen megnéz a szobában. Hosszú, kínos csönd után szólal meg fenyegető, tompa gyanakvással): Dolgoznak?

FŐHADNAGY (bizonytalanul): Dolgozunk, ezredes úr.

EZREDES (ráfüggeszti átható tekintetét a főúrra): Maga az utóbbi időben lanyhább lett egy kicsit, főhadnagy.

FŐHADNAGY (panaszosan): Betegeskedem, ezredes úr. A klíma.

EZREDES (nehéztelően): A klíma? — A katonának nem szabad tudomást venni a klímáról. (Cigaretét vesz elő, a szájába veszi. A két tiszt és a főúr egyszerre ugrik az öngyújtóval, egyszerre pattan a három lángocska. Dehát a főúr azért pincér, hogy ő legyen a leggyorsabb, ő ad tüzet az ezredesnek, aki most ráfordítja a pillantását. Hosszú, gyanakvó, ellenséges vizitáció után végre úgy találja az ezredes, hogy a vele szemben álló egyén úriember. Megköszöni a tüzet): Köszönöm. (Nyújtja a kezét.)

FŐUR (kényelmetlenül érzi magát, szabó-dik, nem tudja mit csináljon. Érzi, hogy ez a parola tévedés dolga).

EZREDES (maga mindig nyújtja a kezét, nyomatékosabban, szinte sértődötten).

FŐUR (mit csináljon szegény, ha egyszer muszáj, hát muszáj. Beleteszi kezét az élére meredő tenyerébe. Bemutatkozik. Keservesen. Hatalmas kézszorítás).

EZREDES (a tisztjeihez): Hát én most elmegyek. De azért maguk csak dolgozzanak még.

FŐUR (ezredes után néz): A szegény ezredes úr, most becsapódott velem. Hogy haragudna, ha tudná, hogy én nem vagyok neki partner ilyesmire.

FŐHADNAGY: Ugyan kérem!

FŐUR: Nem haragusznak az urak? (Kedvesen.) Gondoltam, mit magyaráz- zam — ki vagyok, mi vagyok, miért vagyok itten?!

FŐHADNAGY (hálásan): Hát persze.

FŐUR (meghajlik, menni készül): Bátor- kodjam újra eljönni, vagy elküldi a főhad- nagy úr?!

FŐHADNAGY: Ahogy akarja, barátom.

FŐUR: Csak amint a főhadnagy úrnak a lehető legkellemesebb. — Köszönöm szé- pen, bocsánatot kérek és alászolgája.

HADNAGY (cseng a telefon): Halló! Igen. Ki beszél ott? Kicsoda? Ki kérem? Egy pillanat kérem. (Leveszi a füléről a kagylót, a beszélőnyílást befogja a tenyerével — főhadnagyhoz.) ... Magát keresik. Valami Spitzné. Valami szabószalón. Mit mondjak?

FŐHADNAGY: Mondja, hogy épp most

6 db művészlap 4 pengő
gyermekfelvételnél is. Foto **Sebes**, Erzsébet-
kőrút 20. I. emelet

mentem el. Hogy néhány napig nem is jövök be.

HADNAGY (a telefonba): Halló! Elment már, kérem. Ezen a héten már nem is jön be valószínűleg. Kérem! (Leteszi a kagylót — főhadnagyhoz.) Rendben van.

FŐHADNAGY: Ezek is pénzért üldöznek. Diákkorom óta nem voltam ilyen undok helyzetben.

HADNAGY: Ne könnyelműsködjék. Tudom, hogy maga játszik a tőzsdén és veszít. A végén feltűnő lesz, hogy mennyi hitelező jár a nyakára. Tíz telefon közül öt a maga privát anyagi ügye. Nyomasztó lehet így élni.

FŐHADNAGY: Talán belé is pusztulok. Elszakadt bennem valami ideg, nem tudom fogni magamat. (Fokozódó hevességgel.) Mintha most, egyszerre be akarnám hozni, hogy két évig voltam eltemetve a föld alá, piszokba, bűzbe, tetvek és patkányok közé. Hogyan vigyázzak magamra, hogyan szoktam meg újra az óvatosságot. Amikor nem lehet elfelejteni, hogy kellett kimásznom egy kis sípjelre a fedezékemből a pergőtűzbe! Áh, Nem is hiszem, hogy épeszű maradhatott valaki, aki belekóstolt abba a dologba odakint!

HADNAGY: Mindenkinek van valami baja. En őt hónapig voltam elszállásolva egy nyirkos klastrom-pincébe. Azóta a két lábam csupa reuma. Időváltozáskor majd megbolondulok, pedig kilőszámra szedem a szalicilt. (A telefon csönget — fölveszi a kagylót.) Halló, halló... igen... kit kérem? (A kagylót befogva, fejcsóválva a főhadnagyhoz.) Megint magát keresik.

HADNAGY (a telefonba): Elment, kérem. (A főhadnagyhoz, suttogva.) Azt mondja, hogy nagyon fontos.

FŐHADNAGY: Akkor pláne elmentem.

HADNAGY (a telefonba): Pláne elment, kérem. Illetőleg, egész biztosan elment. Kérem. (Leteszi a kagylót; a főhadnagyhoz.) Nem akarom idegesíteni, de emlékeztetem rá, hogy száz dollárt én is kapok magától. És lassacskán szükségem lesz a pénzre.

FŐHADNAGY (ingerülten): És ezt éppen most mondja?! Láthatja, hogy százfelől nyúznak. Maga várhat!

HADNAGY: Sejttem, hogy maga a kapitánynak is tartozik.

FŐHADNAGY (főlcattan): Mondott valamit?

HADNAGY: Nem mondott semmit. De érzik abból, ahogy beszél magával. Vigyázzon! Ismerem ezt az állapotot. Ahogy kezdenek elszemtelenkedni az emberek. Volt ilyen periódusom nekem is. (Közben behúzza az íróasztala redőnyét, bezárja a fiókokat.) Na, végre távozhatom. Maga még itt marad?

FŐHADNAGY: Várok valakit.

HADNAGY (föláll, a fogasról leveszi a sapkáját, karjára veti bekecsét): A kicsikét?

FŐHADNAGY: Nem. Másvalakit.

HADNAGY: Pardon. Nem akartam in-

diszkrét lenni. (Már az ajtónál van, amikor kopognak. Kinyitja az ajtót, a küszöbön a Siber áll, majdnem összeütköznek. Udvariasan beengedi a vendéget, kezét fog vele, egy érdeklődő, sőt megértő pillantást vet a főhadnagyrá): A viszontlátásra! (Elmegy.)

SIBER (mosollyal): Jó napot. Pontos vagyok? Azt telefonálta, hogy negyed hétkor. (Előveszi az óráját.) Hat tizenöt. (Kezét fognak.)

FŐHADNAGY: Foglaljon helyet. Gyujtson rá. (Rágyujtanak.) Igazán zavarban vagyok, hogy most szivességet kell kérnem öntől. Mert nyíltan bevallom, hogy az első pillanatban ön nem volt nekem szimpatikus.

SIBER (közbevág, édesen): Tudom, kérem. Aztán jobban megnézett és rájött, hogy én mégis egy aranyos pofa vagyok. Mert az vagyok, kérem. Csak meg kell szokni. (Nevet.)

FŐHADNAGY: Föltárom önnek, hogy kellemetlen helyzetben vagyok. Sok apró adósság kínoz. Szeretném valahogy rendbehozni magamat.

SIBER (félbeszakítja): Egy pillanatra. Remek tippem van az ön számára.

FŐHADNAGY: Miféle tippje?

SIBER: Kérem. Precízen megmagyarázom. Ön kér néhány napi szabadságot, elutazik külföldre. Én addig sürgönyileg oda-irigálok egy szép Lanciát vagy egy remek Alfa Romeot. Kimondjuk rá, hogy az ön autója. A misszió autója. Szépen kitűzi a hűtőre a zászlócskát. Diplomáciai autó. Nincs az a határ, amelyiken hozzá lehetne nyulni.

FŐHADNAGY (közbevág): Köszönöm. De ilyesmit mégsem csinállok.

SIBER (naívan): Miért, kérem? Az egész egy kis sport. Egy kellemes autótúra. Nincs ebben semmi.

FŐHADNAGY: Lehet, de látja, abban sem volna semmi, ha valaki azért kínálna nekem pénzt, hogy festessem meg szókére a hajamat. Hát nem festeném meg, nincs az a kincs. Nem természetem. Hagyjuk. (A telefon csönget.)

SIBER (szünet után): Szól a telefon.

FŐHADNAGY: Hadd szóljon. (Az apparátus eszeveszetten csönget.)

SIBER (álmélkodva): Bámulatos. Ön így hagyja, hogy csöngessenek? Tudja, hogy kit keresnek?

FŐHADNAGY (sóhajva): Sejttem. (A telefonhoz megy, leakasztja a kagylót.)

SIBER: Szóval térjünk vissza a tárgyhoz. Ha ön üzletet csinálni nem akar, akkor nem értem, hogyan szeretné ranzsírozni magát?

FŐHADNAGY: Pedig egyszerű. Említettem már, hogy nem vagyok egészen vagyontalan. Van egy kis villám.

SIBER: Tehermentes?

FŐHADNAGY: Igen.

SIBER: Az értéke?

FŐHADNAGY: Nem tudom, hogy alkultak otthon az árak az utolsó időben.

SIBER: Ön a testvéreit említette. Nem kérhetné meg valamelyik testvérét, hogy adja el az ingatlant?

FŐHADNAGY: Én nem értek ezekhez a dolgokhoz. Mennyi idő alatt lehet a leg hamarabb pénzem itt Budapesten, abból, hogy van egy villám kétezer mérföldnyire innen?

SIBER: Mivel én bizom önben, már holnap reggel. Ön ad nekem egy váltót, annyi pénzről, amennyire nagyjában szükség van. Megkapja érte a csekket. Viszont én még megkapom öntől a szükséges fölhatalmazásokat, hogy az ingatlant az én megbízottammal eladathassam, esetleg én magam megvehessem. Méltányos ügyebár kérem, hogy ha már így vagyunk, keressék ezen a kis tranzakción?

FŐHADNAGY: Köszönöm. Egészen megkönnyebbültem.

SIBER: Más ember biztosan tájékozódni akarna előbb, hogy megvan-e az a villa? Milyen? Mennyit ér? ... Más ember biztosítékokat akarna. Én? Én... (Megcsókolja az őt ujjahegyét.) ... Én csak ránézek önmre és azt mondom — stop! Az üzlet meg van csinálva. (Kopognak.)

FŐHADNAGY: Szabad!

ILONA (kalapban, kabátban — lehetőleg úgy öltözve, hogy pillanatok alatt átvárázsolódhassék estélyi ruhába — belép): Szervusz. (A siberhez.) Jónapot. (Zsémbesen a főhadnaggyhoz.) Félóra óta leslek már lent a hallban. Mi lesz? Elkésünk.

FŐHADNAGY (zárja az íróasztalát): Már mehetünk is.

ILONA: Három jegyet vettem. De Pál lemondott. Most a nyakunkon marad a jegy, ha elkésünk és nem veszik vissza a pénztárnál. De én akkor rajta vasalom be az árát. Te! Becsületszavamra az a gyanúm, hogy Pál Spitzné után mászkál mostanában.

FŐHADNAGY (készülődik): Mászkaljon. Ne üsd belé az orrod fiaeszkám.

SIBER: Mitéle jegyről van szó, szabad kérnem?

ILONA (tartózkodóan): Mozijegyről.

SIBER: Mit adnak?

ILONA: Burlingtoni jaguár. Második rész.

SIBER (mohón): Átveszem. Magukkal tartok, ha megengedik.

ILONA (miután a szemével megkérdezte a főhadnaggyot, átadja a jegyet): Tessék! (Asszonyi fukarsággal tartja is már a tenyerét.) Nyolcezer korona. (Átveszi és retiküljébe teszi a pénzt.)

FŐHADNAGY (fölteszi a sapkáját, a vállára veti a köpenyét): Aztán elmegyünk valami kiskocsnába vacsorázni.

SIBER: Remek!

FŐHADNAGY (savanyúan): Oda is velünk akarna jönni?

SIBER: Praktikus lenne, kérem. Megbeszélhetnénk közben a részleteket! (Édes-

deden.) Ne féljen. Velem tiszta haszon jó barátságban lenni, főhadnagy úr.

FŐHADNAGY (minden lelkesség nélkül): Én nem bánom, ha nem únja túlságosan. (Mindhárman megindulnak kifelé.)

ILONA (megáll a hátsó falra akasztott térkép előtt — a főhadnaggyhoz): Mutasd meg kérlek, hol vagy te rajta otthon?

FŐHADNAGY (megkeresi szülővárosát, ráteszi a mutatóujját): Itt.

ILONA (spontán ötlettel egészen odasimul a térképhez, mintha át akarná ölelni. Az arcát hízlelően rászoritja arra a pontra, ahol szülővárosát mutatta a főhadnagy).

FŐHADNAGY (zsémbesen, de nagyon melegen): Ne bolondozz! Gyere már fiam! (Átfogja a derekát. Gyöngéden magához vonja a lányt.)

SIBER (édes, irigy mosollyal): Becsületszavamra, ha az ember magukat nézi, összefut a nyál a szájában. (Ilona kimegy az ajtón, a két férji is utána indul.)

Sötétség. A szín elforog.

III. KÉP

(Ez a kép két színen játszik. Nyílt színen forog a színpad, néha követve egyik vagy másik szereplő személy járását, amint az ajtón keresztül az egyik szobából átmegy a másikba. A néző előtt mindig csak az egyik szoba dekorációja van. A kettéosztott színpad nem jó, mert akkor az egyikben folyton halottá merevedik minden, amíg a fontos akció a másikon folyik. Viszont a fontos dialógot is zavarja a halott rész merevsége. A színen szereplő két szoba Spitzné lakásán van. Tehát egy polgári fényűzéssel berendezett lakásban, amelyben már a jobb ízlés jelei is mutatkoznak. Az egyik az ebédlő, magashatú székekkel, modern tálalókredencsel, képekkel, divatos lámpával az asztal felett. A másik a szalon. Rendes, lipótvárosi szalon, szőnyegekkel, zongorával.

A zongorista, majd Ilona, őrnagy.

(A szín ezúttal a szalon. Este van, néhány héttel a 2. kép után. A csillár ég. A zongoránál ott ül az I. felvonás 1. képéből ismert ifjú zenész, mint tapeur. A színen néhány pillanatig rajta kívül nincs senki. A zongorás a vacsorázó vendégeknek játszik és énekel valami korszerűen divatos angol dalt. Az éneket jól hallhatják az ebédlőben, hiszen az ajtó nyitva van. Onnan is kihallatszik a kacagás, beszélgetés, átgomolyog a füst. A színészek, aki a zongorást játssza, lehet egy kis időt hagyni, hogy bemutassa produkciójában, hogy dolgozik egy tapeur, amikor nem látják. Hogy slukkol a cigarettájából, hogy váj unatkozó poszákat, mialatt a száján ömlenek az érzelmes vagy vicces kis dal hangjai. A produkció közben jön be a színre Ilona és az őrnagy.)

Elite Pensio Budapest, V. Bálvány utca 24 — Telefon: 14-2-55 — Elegáns, szelős szobák hideg-meleg folyóvízzel, kitűnő ellátás bejáró vendégeknek is. Ebédet házhoz küldünk.

ILONA (nagy estélyi ruhában van. Besuhog balról az ebédlőből a színrre, a nyomában az órnaggal): Na, most mondja meg, hogy mit akar? Miért cipelt ki ide, mikor Elza még csak most kezdi osztani a feketekávé? (Előrejön a bal sarokba, egy kis asztalkán keresgél a cigaretták között, rágyújt, babrál az öngyújtóval.)

ÓRNAGY: Mindjárt megmondom. (Kilési a pillanatot, amikor a lány háttal van feléje és hangtalanul int a zongorásnak, hogy takarodjék ki.)

ZONGORÁS (mintha nem értené a gesztust világosan, saját maga mellére mutat, a szemével kérdezi — én takarodjak ki, kérem?)

ÓRNAGY (Energikusan bólint és még egyszer a hátsó ajtó felé int, amely nem az ebédlőbe, hanem nyilván az előszobába vezet).

ZONGORÁS (Nagyon sértődött képet vág, de azért siet az ajtó felé).

ILONA: Hova megy? Miért megy ki?

ZONGORÁS: Engem kérdez? Kérdezze meg ezt a vizilovat. (Megfogja a kilincset.)

ÓRNAGY (inkább kedvesen, mint durván): Vigye el már az ördög! (A zongorás kimegy.)

ILONA: Miért küldte ki ezt a fiút?

ÓRNAGY: Ezért. (Megöleli a lányt, meg akarja csókolni.)

ILONA (nagyot üt a férfi kezére): Hagyjon békében! Flörtölni akar?

ÓRNAGY: Téved. Én utálok a flörtöt. Az olyan, mint mikor csíp a bolha, viszket és nem tudok megvakarózni.

ILONA (menekül, foteleket tol maga elé): Ne okoskodjon!

ÓRNAGY: Egyáltalán nem tetszem magának?

ILONA: Egyáltalán nem.

ÓRNAGY: Magának csak ez a fiú kell?

ILONA: Csak ez.

ÓRNAGY: Nincs egy vasa. Mindenét elvesztette. Teli van adóssággal. És én annyi pénz tőmök magába, amennyi a bőribe belefér. (Megfogja a lány két karját — velősen.) Mennyi kell? Nem szeretem a hosszú huzavonákat.

ILONA: Fτύyülök a pénzére! — Nem ijesztett meg azzal, hogy neki elfogyott a pénze. Bár lenne olyan szegény, mint a templom egere, hogy megmutathassam neki...

ÓRNAGY: Micsodát?

ILONA: Mindent! Legyen vak! A két szememet odaadnám gombnak a manzsettájára!... Tudja?!... És magát most gyűlölöm! Tudja?!... Ha nem lenne erősebb, mint én, most összekarmolnám és kitépném a haját. Tudja?

ÓRNAGY (eleresztli a lány karját, melegen, kedvesen): Pardon! Nem tudtam, hogy ilyen nagy szerelembe ütközöm. Azt reméltem, hogy lehetséges egy kis tranzitőforgalom magánál. (Iszik, hogy lehűtse magát, egy pohár pezsgőt, az ital ki van készítve egy kis asztalon.) Úgye, nem meséli el senkinek? (Őszintén.) Először szégyelném. Más-

sodszor nem szeretném, hogy Jessy meghallja.

ILONA: Jessy? Hiszen azt mondta, hogy már únja.

ÓRNAGY: Unni únom, de azért még félhetek tőle. (Az ajtóhoz megy, kiszól.) Bejöhet.

ZONGORÁS (bejön, rögtön átlátja a helyzetet, édes vigyorgás ül ki az arcára).

ÓRNAGY: Mit vigyorg? Impertinens kölyök! Leskelődött? A szája pedig ne járjon. Maga végig itt bent volt és zongorázott. Megértette? (Pénzt nyújt a fiú felé.)

ZONGORÁS (hevesen tiltakozik): De kérem! Ki van zárva! Soha! Nem fogadhatom el!

ÓRNAGY (rövid indulatszót mond, mintha annyit mondana — «ugyan» — a zongorára dobja a pénzt.) Vegye el. Ne számárkodjon.

ZONGORÁS (rettenetesen visszautasító arccal elveszi a zongoráról a pénzt, mintha csak a parancsra engedelmessé válna, de amíg a zsebébe dugja a bankjegycsomót, egy futómóhó pillantással belésszámol a pénzbe).

(Spitzné, Jessy, báró az ebédlő felől jönnek, kezükben a feketekávé csészéivel. Spitzné még egy csészét tart a kezében, melyet a tapeur elé tesz a zongorára.)

JESSY (a kávét szüröcsölve): Hallatlan nevelétlenség. Azok odabent leültek kárylázní, ahelyett, hogy minket mulattatnának. Van tapeur is. Táncolhatnánk. Ilyen férfiakat én még életemben nem láttam.

BÁRÓ (órnagyhoz): Maga nem játszik? Már csak magára várnak. (Csakugyan hangok hallatszanak, ahogy az órnagyot hívják belülről: «Órnagy úr!») «Jöjjon már órnagy úr!» Mert, ha abszolúte nincs kedve, esetleg beülök maga helyett.

SPITZNÉ (megfogja a báró karját): Azt már nem. Nem engedem, hogy kartyázzék.

BÁRÓ (Spitznéhez): Ne terrorizáljon, drágaságom. Reggel is meggyilkolt azzal a flanellinggel.

SPITZNÉ: De amikor ilyen influenzás idő van.

BÁRÓ: Bizza rám, drágaságom. Jogom van választni. És én jobban szeretem az influenzát a flanellel szemben.

SPITZNÉ: Jobban szereti! — Mondtam én talán, mit szeretek, mit nem szeretek, amikor magáról volt szó! — Gonosz!

BÁRÓ (gyöngéden): Nem mondta anyuskám. Ez tény. Simán ment. Intelligensen. (Mégfogja az asszony állát, megcsókolja az arcát.)

SPITZNÉ: És mindez miért? — Semmiért!

BÁRÓ: Ne kínozzon, fiam! Tudja, hogy nem vehetem feleségül. A zsoldom kicsi. Arra pedig nem házassodom meg, hogy majd a maga boltja eltart.

SPITZNÉ: Nem gondolok én házasságra. Modern, dolgozó emberek vagyunk mind a ketten. Csak az fáj, hogyha elutazik — elmúlt az egész.

BÁRÓ: Miért mulna el?

SPITZNÉ: Ne beszéljen. Hiszen, ha hazatúzik, talán nem is mondja meg az igazi címét. Amikor majd a tavasszal odautazom üzleti ügyben, meg sem találom.

BÁRÓ: Az anyámnak megírtam már, hogy van itt egy hölgy, aki beengedett a házába. Remek ebédeket fog tőle kapni. Sajnos, az apámát és a testvéreimet nem mutathatom be. Elestek. Az öreg mindjárt az elején. *(Az újjain számolja. Mindezeket egészen természetes, normális hangon mondta, a meghatódottság egyetlen rezzenése nélkül, mint valami közönséges, mindennapi dolgot.)*

JESSY *(részvét nélkül, szinte úgy, mintha örülne, hogy végre kitalált valamit, amit eddig nem értett)*: Már értem! Hát ezért visel maga fekete karszalagot a köpönyegén!

BÁRÓ *(egyenesen áll, egyszerűen)*: Igen, ezért van rajtam a fekete szalag. *(Egy kis csönd.)*

ILONA *(aki eddig a zongoránál állt és a kottákat nézegette, most fölfigyel és odamegy hozzá, kedvesen hozzásimul, részvétellel)*: Szegény Pál!

SPITZNÉ *(sóhajva)*: Bizony, szegény Pál! *(A báró szabad baloldaliához támaszkodik, a vállára hajtja a fejét.)*

JESSY *(észbekap, hogy neki is illene sajnálkoznia)*: Szegény Pál! *(Talál a férfi mellett egy kis szabad helyet, odabújik.)*

BÁRÓ *(egyszerre öleli át mind a három nőt, aztán egymásután megcsókolja mind a háromnak az arcát — melegen)*: Itt mindenki olyan kedves hozzám. Hálátlanság, hogy mégis hazavágyom már. *(A zongorához.)* Mondja csak, kérem, hogy van az a kis sanzon, amit úgy szeretek?

ZONGORÁS *(okosan és szolgálatkészen azonnal intonálni és halkán dudolni kezd egy érzelmes kis dalocskát.)*

BÁRÓ *(boldogan)*: Ez az! *(Halkan száll a dal párája, az egyik nő nagyon finoman együtt zümmögi a tapórral a dalt.)*

(Már egy pillanattal előbb hangos vita, veszekedés hallatszik a szomszéd szobából, mert egyszerre kinyílik az ajtó és a színpire bejön a kártyázó társaság négy tagja.)

FŐHADNAGY *(idegesen)*: Bocsánat, hogy fölbontottam a partit. De az ember elveszíti az idegét. Nem bírom ezt az örökös ádáz pecchet. *(Majdnem gyerekes panasszal.)* Láttak már a világon ilyen állatiasan komisz lapjárást?

TENGERENTÜLI TISZT *(negyvenes, kemény, borotváltképzű, erős férfi)*: Magának biztosan nagyon kell a pénz. A kártya pedig nem tűri az olyasmit.

ILONA *(odahízelgi magát a főhadnagyhoz)*: Vesztettél, drágám? *(Őszinte lelkiifurdalással.)* Félek, hogy én vagyok rossz kabala.

FŐHADNAGY: Ne bánts, kicsikém ezekkel a gyerekes butaságokkal. *(Lefejti magáról Ilona karját, hátramegy a sarokba, fölveszi egy kis asztalkáról az Illustrationt, idegesen nézegeti a képeket. A lány, mint egy kis kutya, szorosan a nyomában.)*

SPITZNÉ: Na, én boldog vagyok, hogy vége. Utálom, amikor kártyáznak.

JESSY *(az őrnagyhoz)*: Nyert? *(Nyávog.)* Kérek pénzt! Pénzt! Pénzt! *(Nyújtja a tenyerét, az őrnagy menekül előle.)*

TENGERENTÜLI TISZT *(Jessyhez)*:

Szép butonja van, kisasszony.

JESSY: Ma kaptam. *(Affektálva nevet.)* Ma van a tizennyolcadik születésnapom. Biztosan becsaptak vele.

TENGERENTÜLI TISZT: Mutassa. Megmondom, mit ér.

JESSY: Elepedek a kíváncsiságtól. *(Kiveszi fiüléből és átadja a két butont.)*

TENGERENTÜLI TISZT *(kis karátmérőt vesz elő a zsebéből, megnézi a köveket, aztán a világosság felé tartva, megszikráztatja a briliánst)*: Kár, hogy a tíze sárگا. *(Az őrnagyhöz.)* Mennyit fizetett érte?

ŐRNAGY: Háromszáz fontot.

TENGERENTÜLI TISZT: Kétszerannyit kaphat érte Londonban, Párizsban, vagy Newyorkban. Jól le lehet törve ez a szerencsétlen Budapest. Az emberek itt rongyért vesztegetik el a holmijukat.

ŐRNAGY *(nézi, hogy a tengerentüli tiszt zsebretezi a karátmérőt)*: Maga ilyenrel jár a zsebében?

TENGERENTÜLI TISZT: Hát persze. Sűrűn van szükségem rá. Gyémánttal is foglalkozom, ha nincs más.

ŐRNAGY: És nem szegyélli? Egy katoná.

Bérbeadunk telefonberendezést

Készülékeink úgy állami, mint házibeszélgetésekre alkalmazsok. Kombinált készülékeinken városi telefonbeszélgetések tartama alatt házibeszélgetések is folytathatók az összeköttetés megszakítása nélkül. Bankok, gyárak, kis- és nagyüzemek, gazdaságok és magánháztartások részére létesítünk legmodernebb automatikus, fél-automatikus, soroskapcsolású vagy vonalváltós telefonberendezést. Ajánlattal díjtalanul készségesen szolgálunk.

**ELIWEST-PRITEG EGYESÜLT
MAGYAR MAGANTELEFON ÉS
ELEKTROMOS IPAR RT.**

Budapest, V., Zrínyi-utca 1. sz.

Sorozatos telefon: 85-8-60

TENGERENTÜLI TISZT: Katona?! Nekem telekügynökségem van. Az az én igazi mesterségem. Mit néz úgy kérem. Csak nem veszi rossz néven, hogy törődöm az üzlettel? Itt a sansz az orrom előtt. Elszalaszszam? Ugyan mit adják úgy az arisztokratát? Hiszen maguk közt is százan vannak, akik csinálják.

SIBER (lelkesen): Becsületekre! Tucátjával! (Az órnagy lesújtó tekintete rendreutasítja.) Pardon! Egy-kettő...

TENGERENTÜLI TISZT: Az igaz, hogy nagyon beteg csinálják. Mintha röstelnék. (Nevet.) Komolyan mondom, át jövőnk és gyarmatosítjuk magukat, hiszen maguk már egészen elgyerekesedtek a sok babonától.

SIBER: Hurrá! (Koccintani szeretne a tengerentüli tiszttel, aki azonban nem veszi észre és odaáll Spitznéhez diskurálni.)

FÓHADNAGY (nagyon nyugtalan, meghallja a Siber rikoltását, előrejön — félrehúzza): Mondja csak kérem, hogy állunk? Mennyit is adott most? Hogy kifizethessem a zsetonokat?

SIBER: Négyszázat. Akar egy kis bilancot csinálni? Gyerünk át a másik szobába. (A főhadnaggyal együtt megindul az ebédlő felé. Ahogy mennek, a szín velük együtt forog. Csakhamar láthatóvá válik az ebédlő.)

FÓHADNAGY: Na mi van? Tartozom? Követelek?

SIBER (gúnyosan): Követel?! Ez jó! Becsületemre mondom, remek vicc! Teli vagyok a váltóival, van egy dátumra kiállított bonja nálam és maga azt kérdezi, hogy mennyi a követelni valója rajtam? (Nevet.)

FÓHADNAGY: És a házam?

SIBER: Úgy adattam el, ahogy lehetett. Mit gondol, mennyit ér egy olyan kis ötszobás villa, amelyikben még vízvezeték sincs? Azt hiszi, megcsaltam? (Mintha ez neki nagyon fájna.) Gyanusít?

FÓHADNAGY: En nem gyanusítom. De mégis furcsa, hogy egy körtét nem vehettem belőle.

SIBER: De tőzsdézett, de kártyázott. Maga nem is költi, maga eszi és issza a pénzt.

FÓHADNAGY: Mit akar?

SIBER: Vigyen le magával a misszió autóján szülővárosába.

FÓHADNAGY: Mit akar ott?

SIBER: Egy kis látát viszek magammal. Ez az egész. Nem is hallotta. Nem is tudja. (Mohón.) Tudja mit? Vigyen le. Csak kétszer. Két forduló az egész és kvittek vagyunk. Nem tartozik egy krajeármal.

FÓHADNAGY: Ebből elég! Szakítottunk! Ne merjen többé elem kerülni.

SIBER (élesen): És a pénzem?

FÓHADNAGY: Kétheti haladékat kérek. Megadhatja. Agyonkereste magát rajtam. Meglopott. Soha el nem tudtam igazodni az elszámolásain. Várjon két hétig. Megmondok otthon mindent. Kifizettem.

SIBER: És ha nem fizetik meg?! Addig reszkessek és drukkoljak? És ha nincs kedvem várni? Itt a zsebemben a két lejárt

váltója, a bonja! Maga mesél nekem morálról? Ugy szedte ki a pénzem, mint a nagymamájából.

FÓHADNAGY (fenyegetően): Mit csináltam?

SIBER: Beszédített. Itt állok a terveimmel. A külföldi árummal. Nem tudok kapni egy vagont. Nem tudom kiküldeni a komitensem csomagját. A kollegáim kiröhögnek mint egy hülyét, hogy miféle embert fogtam. Na, én szépen megettem a maszlagot, amit beadott nekem.

FÓHADNAGY: Hazudik! Ezerszer visszautasítottam minden ajánlatát!

SIBER: Visszautasította! A szájával visszautasította és közben kacsintott a szemével. Mit tudom én, talán, hogy följebb csavarja az árát. Mit tudom én, ezekután, hogy maga micsoda ember?!

FÓHADNAGY (elragadja a düh, torkonfogja a sibert és térdnyomja a földön).

SIBER (visít, cukkol, gurgulázik a főhadnaggyal markában. Mindenféle nyelven könyörög, ordít segítségért, összevissza keverve a szavakat): Segítség! Hilfe! Megfulladok! (Amikor a verekedés kezdődik, a szín elkezd visszafelé forogni a szalonra, pillanat múlva látszik, hogy konsternálja az ordítás a társaságot. Látszik, hogy ugrik föl a három tiszt, hogy rohan keresztül az ajtón, szétválasztani a dulakodókat.)

(A szín forog. Ilona is át akarna menni a másik szobába, de összeütközik a Siberral, akit a férfiak már kiszabadítottak és aki a szalomba menekül.)

SPITZNÉ (késégsbeesve): Az én házamban! (Közben a szín egészen átforog a szalonra, ahová most a főhadnaggy is bejön a három tiszt között.)

SPITZNÉ: Mi történt, az Istenért?

SIBER (az indulattól reszkető szájjal): Mi történt?! Inzultáltak! Én millió szivességet teszek neki és ő inzultál engem! (Leporolja a térdét, reszkető kézzel igazgatja fölborzolt haját, szét pattant gallériját, félrecsúszott plasztromját és nyakkendőjét. Fenyegetően rikácsol a főhadnaggy felé, akit még mindig keményen fog a három tiszt.) Hanem meghalálom! (A gyáva düh tetőpontján, szinte artikulálatlanul visítja.) Meghalálom! Bele nyomorodik, úgy meghalálom! (A főhadnaggy némán megvonaglik, mintha ki akarná tépni magát a bajtársai kezéből.)

ILONA (a nőtényitigris dühével kel a párja védelmére. Kíront a zongora mögül, nekítámad a Sibernek, aki rémülten hátrál előle): Fenyegeti?! Meg merete fenyegetni, maga gliszta?! (A két másik nő és a zongorás megfoggják.) Hagyjanak engem! Megfenyegette!! (Spitzné nyerege alól, aki befogta a száját.) Meg... fenyegette! (Elnémítják, visszacipelik a zongora mögé.)

BÁRO (a spahihoz, aki ott áll az ajtónál, kezében a bőlés tállal, fekete-fehér dresszes szobalány mellett. Éppen most akarták osztani az italt.): Fogd meg Bob. Vidd ki! (A né-

ger csakugyan odalép a Süberhez és hatalmas praclijával megfogja a karját.)

SIBER (halálrémült a spahi feketé arcától, nem érti, mit akarnak vele csinálni — visítva): Kegyelem! Ne bántsanak! Kegyelem!

BÁRÓ: Ne féljen tőle, édes vezérigazgatóm! Bob csak kikíséri és föladja a kabátját. Mert a legjobb, ha most távozik átmenetileg. Tarthatatlan lett itten a stratégiai helyzete, muickám. (A spahi a karjánál fogva ki is vezeti az előszobába a sibert.)

SPITZNÉ (mint korrekt háziasszony, utánamegy inzultált vendégének az előszobába, az ajtót nyitvahagyja, úgyhogy láthatók is, a hangjuk meg éppen tisztán hallatszik: Kedves Oszkár, én igazan nem tehetek róla. Enrám ne haragudjon.

SIBER (hisztérikusan): Nekem magához semmi közöm. De ez a fráter megkapja tőlem. (Mégint megjéj.) Vér! Vérzik az orrom! (Látható, hogy a spahi végre föladja a kabátját. Kezefog Spitznével. Még egy utolsó rikácsolással.) Meghálálom! (Gúnyosan.) Gute Nacht wünsche ich! (Elkűnik, hallatszik, hogy becsapják mögötte az ajtót.)

SPITZNÉ (visszajön, fogja a fejét, föl van dűlva): Példátlan! Az én házamban!

FŐHADNAGY (akit végre elbocsátottak a barátai): Bocsanatot kérek. Levonok minden konzekvenciát.

SPITZNÉ: Mit segít az már rajtam! Az egyik legjobb vevőm volt.

BÁRÓ (karonfogja Spitznét): Ne haragudjon, Elza. Isten tudja, mi lehetett közöttük.

SPITZNÉ: Kérem, én nem haragszom. Csak mégis borzasztó... (Engedi, hogy a báró a karjánál fogva elvezesse. Jessy hozzájuk csatlakozik, összeállnak hárman, suttozni a sarokban.)

FŐHADNAGY (leül a díványra, nagyon le van törve, a tenyerébe hájtja a homlokát. A tengerentúli tiszt előveszi a dohányzacskóját pipát tőm. Az őrnagy lelkét a csöndben újra elfoglalja kedvence románcának zenéje és füttyülni kezdi a «Rózsabimbó és a méh» dallamát).

ILONA (néhány bátortalan lépés után odamegy a díványhoz, leül és vehemens szolidaritással átöleli a főhadnagy nyakát, az arcát odaszorítva az arcához. Szó nem jön a szájára, de a gesztusában benne kell lenni teljes odaadásának).

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

I. KÉP.

Szín: A misszió hivatalának belső szobája. Idő: néhány nappal a második felvonás után.

Délelőtt.

EZREDES (amikor a függöny kettényílik, épen diktál, egy papírlapról olvasva a szöveget): ... A dolog érdemi részét összefoglalva az a véleményem excellenciás uram, hogy fölséges új tervet kidolgozni az adminisztrációs kiadások csökkentésére, miu-

tán igazán rövid idő kérdése, hogy normális, polgári hatóságok vegyék át a mi katonai szervezetünkől a misszió vezetését. A finansziális dolgoknál sokkal kellemetlenebb jelenség a követségben működő fiatalabb tsztek munkafegyelmének meglazulása. Csak kevéssé vigasztaló nehézségekkel küzdenek a többi missziók vezetői. A dolog emberileg érthető lenne. Excellenciád el sem képzelheti a puszta számszerű adatok alapján, hogy milyen nagy és élénk város Budapest. Igazi metropolis. Ejszakai élete páratlanul mozgalmas. A gyönyör megszámlálhatatlan csábításainak vannak itt kitéve azok a fiatal tisztok, akik amúgy is mohón vágyanak az élvezetekre a fronton töltött évek viszontagságai után. És itt, új veszedelem kapcsolódik az előbbi bajhoz. Nevezetesen, az egyre jobban elhatalmasodó üzleti szellem.

SEGEDTISZT (megjelenik a hátsó ajtóban és néma tisztelettel egy kis névjegyet ad át az ezredesnek).

EZREDES (megnézi a névjegyet, biccent, leül az íróasztalához. A segédtsz összeüti a bokáját, kimegy. Néhány pillanat csönd, az ezredes várakozón tekint az ajtóra, ujjai közt forgatva a névjegyet. Aztán a kopogásra): Szabad!

SIBER (megjelenik a hátsó ajtó küszöbén).

EZREDES (fölnéz a névjegyről, nem nyújt kezét, de nagyon udvariasan): Parancsoljon!

SIBER (édesen csücsörít, összeszedi minden báját, mint az olyan ember, aki az egyéni ked-

Royal Exchange Assurance Corporation

Angol Biztosító Társaság

Alapítási év: 1720

Magyar fiók:

Budapest, V. kerület, József-tér 5. szám

A Royal Exchange Assurance és leányvállalatainak összvagyona: £ 23.170.355.18. s 8d

Ágazatok: tűz, betöréses-lopás, szavatosság, baleset, autó-összbiztosítás, lveg, hűtlen kezelés, állatbiztosítás stb.

Telefon: 855-32, 822-75

Képviseletek az egész országban

vességével akar valakit megfőzni): Néhány percet van szerencsém könyörögni az ezredes úrtól.

EZREDES: Hallgatom!

SIBER: Nehéz kérem. Pikáns. (A géptörkénysasszonyra néz, aki mereven ül a helyén.)

EZREDES (legyint): Nyugodtan kérem. Egész nyugodtan. (Fürkészön néz a siberre.)

SIBER: Kérem... Egy bónról és néhány váltóról van szó, amelyeket az itteni kolónia egyik tisztje állított ki. A bón dátuma lejárt. És nem váltották be.

EZREDES: És ön most rajtunk követeli hogy megfizessük? Azt hiszi, hogy felelősek vagyunk az ilyesmikért?

SIBER: A világot sem. Mindössze informálódni szeretnék. (Meghatottan.) Méltóztassék elhinni, hogy nekem nagyon kínos volt idejönni ezzel az ügyvel.

EZREDES: Hát akkor miért méltóztott mégis idefáradni?

SIBER: Arra gondoltam, hogy megkérdem itt, legmértékadóbb helyen, milyen a bón aláírójának egyénisége, milyenek az anyagi lehetőségei? Aztán, ha kedvezőtlen választ kapok... (Sóhaj, legyint.) Leirom a követelést. (Szemérmesen lehorgasztja a fejét.)

EZREDES: Mutassa azt a bont.

SIBER: Méltóztassék. (Kiveszi a tárcájából és átnyújtja a kis cédulát.)

EZREDES (fölnéz a céduláról): Honnan ismeri ön a főhadnagyt?

SIBER (remekül tudja, hogy mivel áztathatja el a legjobban): Kérem, igazán könnyű őt ismerni. Valamelyik dancingból. Édes fiú. Mindenütt imádják. Pardon. Esembe jutott. Azt hiszem, a barátnője mutatta be.

EZREDES: A főhadnagynak barátnője van?

SIBER (lelkesen): De milyen remek! Csupa sikk. Legelől fut itt a metreszek között. (Bizalmasan.) Kérem, itt van valami, amit nem értek. A főhadnagy úr igazán olyan sokat áldoz a hölgyre, hogy gondolhatna egyébre is... Olyan... untesch, apró dolgai vannak.

EZREDES: Miféle dolgai?

SIBER (jellemesen): Erről már nem beszélhetek, kérem. Ez más ügy. Azokról a csekélységekről, amelyek más üzleti ügyeinkeből támadtak, én már régen lemondtam.

EZREDES: Üzleti ügyeik voltak együtt?

SIBER: Oh, sok kérem. Tőzsdei dolgok. Aztán sokat beszéltünk arról, hogy narancsot kellene importálni. Esetleg hajtút. (Még jobban a víz alá nyomja a főhadnagy fejét.)... Nem tudom biztosan, de valószínű, hogy a főhadnagy úr hozott is be tintacerezát. Kérem, el kell ismerni, hogy a főhadnagy úrnak roppant élénk, praktikus érzéke van.

EZREDES (fölpaprikázva): Elég, kérem! (A géptörkénysasszonyhoz fordul): Kérem a főhadnagy urat!

KISASSZONY (összeszedi a kalapját, ka-

bátját, ami egy széken van a gép mellett): Igen. (Bókol, kimegy.)

SIBER (izgatottan): A főhadnagy urat méltóztatott hivatni? (Földáll.) Talán helyesebb volna, ha most távoznék. (Őszintén meg van ijedve.)

EZREDES (fölkel az asztaltól, a hátsó ajtó elé megy mintha el akarná állni az utat — energikusan): Itt marad kérem.

SIBER: Kérem. Maradhatok. (Önmagát buzdítva.) Én nem félek. Hát félek én?! A főhadnagy úr maga megmondhatja, hogy én sokáig nem molesztáltam ezzel a bónnal. Becsületszavamra! Nem is szóltam neki. Nem is látott két hétig. Vártam. Hallgattam... (Nagyot nyel.)...

FŐHADNAGY (úgy van, ahogy az íróasztal mellől kelhetett fel. Sapka nélkül, zubbonyban. Észreveszi a Sibert, aki köszön neki, az ajtóba harap, aztán az ezredes elé áll, feszesen): Parancsoljon, ezredes úr!

EZREDES (fölveszi a bont, átadja): Ez az ön írása?

FŐHADNAGY (megnézi a cédulát, visszatesszi az íróasztalra): Igen. De...

EZREDES (beléfojtja a szót): Csak arra feleljen, amit kérdezek. Ki tudja ezt ön egyenlíteni?!

FŐHADNAGY (zavartan): Ebben a pillanatban nem. De már intézkedtem. Rövid időn belül...

EZREDES: Szóval ebben a pillanatban nem! Nem vagyok másra kíváncsi! (Odamegy a páncélszekrényhez, kulcsokat vesz elő a zsebéből, miközben a kasszát kinyitja, a Siberhez.) Fordítsa le ezt a summát koronára. Más pénz nem áll a rendelkezésemre.

SIBER: Ó kérem, nem sürgős.

EZREDES (szigorúan): Számítsa át!

SIBER (mormolva számol): Megvan. (Mond egy összeget.)

EZREDES: Pontosan?

SIBER (öntelten): Tizedestörtig. (Félszemmel a nyitott kasszára sandít.)

EZREDES: Nem ellenőrzöm. (A szekrényből vastag pénzkötegeket vesz ki, átnyújtja a Sibernek.) Itt van.

SIBER (átveszi a pénzt): Köszönöm.

EZREDES (követelőn): Olvassa meg!

SIBER (villámgyorsan, azon a gyakorlott módon, ahogy csak a főpincérek és bankpénztárosok tudnak pénzt számolni, átpörgeti a bankjegykötegeket — édes mosollyal): Hiánytalan. (A szakettje hátsó zsebébe gyömöszöli a pénzsomagokat.)

EZREDES: Kíván még egyebet?

SIBER (tiltakozva): Ó, kérem!

EZREDES: Akkor Isten velem!

FŐHADNAGY (az egész jelenet alatt, le-sujtva, mozdulatlanul áll, most a feljebbvalójára emeli a szemét megtörten): En ezt a pénzt nagyon hamar visszaadom, ezredes úr.

EZREDES (könyörtelenül): Mihelyt valami tüzlete sikerül ügyebár? — Miben dolgozik szívesebben — hajtúben, vagy tinta-cerezában?

FŐHADNAGY: Ezredes úr, én semmi

ilyet nem tettem. Ha ez a fráter hazudott rám valamit...

EZREDES (közbevág): Ez a bón való-ság? (Főlemeli, mutatja a cédulát.)

FŐHADNAGY (le van torkolva): Ez igen. De...

EZREDES: Akkor nem hazudott! — Különbön elárulom, hogy ez a gentleman (Megvetően fölmutatja a névjegyet.) imádja önt. Rajongott önért!

FŐHADNAGY: Napok óta nem alszom, ezredes úr. Reszketve vártam, hogy egyszer csak megtörténik ez. Ezredes úr, én ezt az embert megütöttem. Így tessék mérlegelni minden szavát.

EZREDES: Miért ütötte meg?

FŐHADNAGY (dadogva): Azért, mert valami olyan dolgot kívánt tőlem... amit nem tartok tisztességesnek. Elragadt a düh...

EZREDES: ... És megütötte! — Jaj, de gyönyörű! Ez úgy hangzik, mint valami tündermese! Milyen boldogság, hogy van egy ilyen derék tisztem, aki tüstént fejbever mindenkit, aki valami inkorrekt dolgot mer kívánni tőle. (Nyersen.) Mire kellett az a pénz, amit most az állam vagyonából kifizettem?!

FŐHADNAGY (halkan): Kártyaveszte-ségem volt.

EZREDES: Hol kártyázott?

FŐHADNAGY: Egy hölgnél.

EZREDES: Miféle hölgnél? Hogy hívják?

FŐHADNAGY (gyötörődve): Elzának... nem jut hirtelen eszembe a vezetékneve, ezredes úr!

EZREDES: Elzának hívják! Káprázatos! (Szorosan a főhadnagy elé áll, fixirozza, aztán félrehúzza a száját.) Ön délelőtt is iddógnálni szokott?! (Hátrálap, mintha undorodna a lehelletétől.) Itthagya az íróasztalát? Elszaladt valahova bezapni valami szeszt?

FŐHADNAGY: Szomjas voltam, ezredes úr. Fölhozattam egy pohár vermouthot.

EZREDES (az íróasztalához megy, bevesz egy kanál fehér port): Szódabikarbonát kell bevenni az ön lehelletétől!

FŐHADNAGY: Nem tudok védekezni, ezredes úr. Akármit mondok, mind rossz. Pedig az igazság az, hogy csak magamat tettem tönkre. Megmutathatom a levelet. Bébé bátyám írja, hogyha szükség van rá, kiadják az örökrszemet... az atyám... tessék elrendelni a vizsgálatot. Tessék sürgönyöztetni, hogy ideutazzék valamelyik testvérem. Akár Bébé bátyám. Ő már akkor is el akart jönni, amikor a házat eladtam!

EZREDES (haragos csodálkozással): Ezzel védekezik? Azzal mer védekezni, hogy tönkretjuttatja a családját?!

FŐHADNAGY: Nem is tudom, hogyan kerülttem ide, ezredes úr!? Apróságokon kezdődött... (Kötör.) Ezredes úr, nem lenne semmi bajom, csak akarnom kellett volna, amit annyian csinálnak!

EZREDES: Tudom, hogy mire céloz! (Az asztalra üt.) Neveket kérek! Precíz adatokat! Én meg akarom tisztítani ettől az üzletes szeméttől a missziót! (Hevesen.) Neveket! Neveket! Neveket!

FŐHADNAGY (elszántan): Nem vagyok árulkodó, ezredes úr!

EZREDES (fölháborodva): Nahát, ez már az alja! Vádaskodik és nem bizonyít! Ez már az alja! (Idegesen az ajtó felé, amelyen most félnék kopogás hallatszik.) Szabad! (Üvöltve.) Szabad!!

ILONA (nagyon félnéken bedugja a fejét, aztán meglátja a főhadnagyt, bejön, zavartan megáll): Pardon! (Osönd.)

FŐHADNAGY (szörnyű zavarban, halkan): Szervusz! Hogy jutott eszedbe idejőnni?

EZREDES (csak egy rezervált fejmozdulattal köszön, most megérti a dolgot — a főhadnagyhoz): Á! — Szóval az ön vendége? Tessék! Tessék! (Visszavonul az íróasztal mögé, kajánul élvezzi a helyzetet.)

ILONA (most nagyon csinosan van felöltözve, az új kabátjában, a fején kis lakklalap. Mosolyogva jön be, sejtelve sincsen semmiről, aztán észreveszi, hogy valami hibát követett el): Ne haragudj. Csak azért mertem kopogni, mert kihallatszott a hangod a folyosóra. Kerestelek a szobádban. (Az ezredes felé, mentegetőzve.) Bocsánatot kérek! Azt hittem, hogy csak a fiúk vannak idebent.

EZREDES: Csak a fiúk?! (Maliciózan.) Csak a fiúk?!

ILONA: Mert azoktól nem félek. Mind jóba vagyok a fiúkkal, ezredes úr... (Elgyávulva.) Pardon. Nem lett volna szabad ezt mondani?... (Csönd.)

FŐHADNAGY (gyöngéden, szinte szomorúan): Menj innen, fiam. Én... szolgálatban vagyok most. Eridj fiacskám.

ILONA (frissen): És hol várjalak meg? A hallban? Menjek be a szobádba? Menjek az étterembe?

FŐHADNAGY: Mindegy. (Egy kis türelmetlenséggel.) Csak... menj már, fiacskám.

ILONA: Jó, kicsikém. Pá! (Könnyedén, kedveskedve megérinti a főhadnagy karját — az ezredeshez.) Nagyon szépen kérem, ne tessék haragudni rám. Azt hittem, hogy már vége van a hivatalos órának.

EZREDES (kimért udvariassággal): Szó sincs róla, kisasszony. Isten Önnel, kisasszony! (Rövidet bólint a bókoló lánynak, aki most kimegy a hátsó ajtón.)

EZREDES: Gratulálok. Szép lány. Bi-

CYKLOP GARAGE Közép Európa legmodernebb és legolcsóbb garázsa VII., KERTÉSZ-U. 24-28. TEL. 37-2-93

zonyosan jobban esik szórakozni vele, mint környezettanulmányokat végezni, vagy dolgozni az íróasztalnál! Miféle lány ez?

FŐHADNAGY: Egyszerű lány, ezredes úr. Egészen egyszerű kis teremtés.

EZREDES: Láttam rajta. Egészen egyszerű kis prém volt a nyakán. És valami vilant az ujján. Azt hiszem, az is egészen egyszerű briliáns. Maga vette neki, vagy még az elődje?

FŐHADNAGY (ezen a ponton nem tűr tréfát): Engedelmeivel ezredes úr, ez nem tartozik ide. Nem lehet eltűnnöm, hogy az én hibám vagy bűnöm miatt valaki más sérteseket szenvedjen el. (Fékezi magát, de a keze ökölbeszorul.)

EZREDES (körülsetátja a feszesen álló fiút): ...Látom, hogy dolgozik magában a düh. Remekül ökölbeszorította a kezét.

FŐHADNAGY (kétségbeesve): Ezredes úr, tessék kimérni rám a büntetést!

EZREDES: Felszólítom, hogy mondjon le a rangjáról önszántából! Vesse le az egyenruháját!

FŐHADNAGY (rekedten): Ezredes úr!

EZREDES: Vagy inkább akarná, hogy jelentést tegyek az ügyről? Hogy lerajzoljam az arcképét a följobbalvóinak, a síberekkel és fedezetlen bónokkal együtt?! Jobb lenne?! A nyilvánosságot jobban szeretné?!

FŐHADNAGY (közben odajátszotta magát az asztaltól, a fal mellé, a kassza közelébe. Most válasz helyett hirtelen megfordul és a karját arca elé emelve, a homlokát a szekrény oldalának hajta úgy, hogy a nézőtérrel csak a hátát lehet látni.)

EZREDES (könyörtelenül): Szégyelje magát, főhadnagy!

FŐHADNAGY (összeszedi magát, visszaáll az előbbi pózba).

EZREDES (végiqnézi): Végeztünk! Távozhatsz innen, főhadnagy!

FŐHADNAGY (gépiesen kihúzza magát, összeüti a sarkát, aztán az ajtó felé fordul és távozik a szobából).

(Sötétség, a szín elforog.)

II. KÉP

(A főhadnagy szobája ugyanabban a hotelben, amelyben a misszióhivatal ütött tanyát. A Ritz normális, egyágyas (részágy) fehérfalú, angolampír stílusban tartott vendégszobája. Hátul ajtó, az egyik oldalon bejárat a fürdőszobába, körül a falbaépített, fehér szekrények. Az ágy mindegy, hogy hol van, csak az a fontos, hogy jól látható legyen a nézőtér minden pontjáról.)

Idő: öt perccel az első kép után.)

(A szín egy pillanattal üres, aztán az ajtó fölött és a szobába beront, inkább beesik a főhadnagy, még mindig abban a feldúlt állapotban, ahogy az első kép végén elrohant. Pillanatra megáll a küszöbön, kimerülve neki-támaszkodik az ajtófélfának, majd erőre kap, lehajol és a kulcsot nagyon gondosan háromszor is ráfordítja a zárba, végül a kilincset is megpróbálja, nyílik-e még az ajtó! Most leül az ágy szélére. Nyúl a pisztoly után. Nézi a fegyvert a halálbavagyás és az

életerő vergődésében. Végül megmozdul a fegyvertartó kéz. Talán egy pillanat múlva elődörrenne a lővés, de ebben a pillanatban az ajtón kopognak.)

FŐHADNAGY (megreppen, lebecsátja a fegyvert, az ajtó felé néz): Ki az?

ILONA (behallatszik a hangja, vidáman): Én vagyok. Egyedül vagy? Nyisd ki az ajtót, fiacskám.

FŐHADNAGY (pillanatnyi habozás után, idegesen, de gyöngéden): Nem lehet, fiacskám. (A pisztolyra pillant.) Öltözködöm.

ILONA (változatlan derével): Hát aztán? Előtte csak öltözködhetsz?!...

FŐHADNAGY: Igen, de fürdök. Eppen benne ülök a kádban, kicsikém!

ILONA: Mássz ki egy pillanatra. Bemuszáj mennem. Bentfejtettem valahol a retikülöm. Nincs nálam se púder, se rúzs.

FŐHADNAGY (némi habozás után): Nyitom már! (A revolvért az ágy takarója alá dugja.)

ILONA (aggódón): Nagyon meleg a víz? Meg ne fázz, szívem. Vedd magadra a frottírköpönyөгet.

FŐHADNAGY (kinyitja az ajtót, megcsokolja a belépő lányt): Szervusz.

ILONA (bámúlva, de nem veszekedően): Hiszen te nem is fürdesz.

FŐHADNAGY: Akartam.

ILONA (benyit a fürdőszobába): Nincsen is víz a kádban. Miket beszélsz te összevissza? (Megtalálja a fotelban a retiküljét, a tükör elé áll, púderezni magát): Mi van veled? Nem nézel a szemembe. (Kicsit ijedten.) Te utazni készülsz?

FŐHADNAGY (nézi a lányt): Dehogy utazom.

ILONA: Nem akartam beszélni róla, félttem, hogy idegesítene. De most már tudom, hogy gondjaid vannak.

FŐHADNAGY: Csacsiság. Nincsenek semmiféle gondjaim.

ILONA: De igen, vannak. Most már tudom, hogy vannak. És éget minden ruha, amit vettél. És ez a gyűrű! (Lehúzza a gyűrűt.) Vedd vissza, kérlek.

FŐHADNAGY (elhardtja): Megharagszom.

ILONA: Egyáltalán örültség fizetni értem a panziót. Ebédelni, meg vacsorázni, mászkálni mindenféle nagy helyre. Tudod, hogy az irodából mentem le a bárba. Tudok gépírni, francia levelet is. Most állásba mehetnék a Dunagőzhajózásihoz. (A főhadnagy gesztusára.) De igen! Az volna a legokosabb. Én mindjárt az elején úgy szerettem volna, nem úgy, ahogy te.

FŐHADNAGY: Jó, szívem! Megbeszéljük. (Megcsokolja a lány nyakát.) Most eridj le szépen az étterembe. Új le. Ebédelj. Levelet kell írnom. Borotválkozom. Aztán lemegek én is. Utolérlek már a tézstánál.

ILONA: Biztos?

FŐHADNAGY (gyöngéden, melegen): Remélem. (Nagyon megnézi a lányt, megcsokolja egy kicsit több szenvedéllyel, mint ahogy közönséges alkalomkor szokás.) Várj csak. Nesze, neked adom ezt a kis cukrot. Nekem

már nem kell. Hízom tőle. *(Az éjjeli szekrényről egy kis kerek doboz Gerbaudot ad a lánynak, aztán újra megcsókolja, megsímoogatja.)*

ILONA *(a csók után, csodálkozva)*: Mi van te veled?

FÓHADNAGY *(mosolyogva)*: Semmi.

ILONA *(aggódva)*: Roszkor kopogtam be az irodába? Haragudott az ezredesed?

FÓHADNAGY *(egyszerűen)*: Nem haragudott.

ILONA: Én nem megyek most. Gibicelek, amíg öltözöl. Muszáj valamit mondanom.

FÓHADNAGY: Majd lent, szívem.

ILONA: Nem. Itt. Ha lemegyünk, mindig odaül hozzánk valami ismerős. Aztán nem beszélhetek. Pedig már napok óta hordom magamban.

FÓHADNAGY: Fontos?

ILONA: Nekem fontos. Neked nem olyan fontos! *(Elkomolyodva, de nagyon egyszerűen)* Gyerekem fog születni.

FÓHADNAGY *(pillanatnyi szünet után, konsternálva)*: Borzasztó! Nahát, ez borzasztó!

ILONA *(megsértődve)*: Miért olyan borzasztó?!

FÓHADNAGY *(felveszi az ágyról a ledobott kabátját, kaparász a zsebeiben)*: Lesz itt még egy kis pénz. Eridj el valami doktorhoz.

ILONA *(szenvedélyesen)*: Nem akarok doktorhoz menni!

FÓHADNAGY *(a fejét vakarja)*: Hát mit akarsz csinálni?

ILONA *(elszántan)*: Szülessen meg! Nézd, én tudom, hogy mitől félsz? Te anygali jó fiú vagy. De te mégis attól félsz, hogy én majd a nyakadra mászom a kisbabámmal. Hát ettől ne félj! Menj, utazz el, ahová való vagy. A címetet sem akarom tudni.

FÓHADNAGY *(óvatosan — gyöngéden)*: Nézd drágám, én nem vagyok olyan anygalian jó fiú, amilyennek hiszel... Csak ugyan... megtörténhetik... *(nehezen mondja ki)*... hogy elhagylak benneteket.

ILONA: Jézus Máriám; hát nem mondtam, hogy én ezzel nem törődöm?! Menj fiam. Eridj nyugodtan, igazán ne tegyél magadnak szemrehányást. Hiszen ezt tudtam!

FÓHADNAGY: Tudtad?! *(Egy kicsit meg van sértve.)*

ILONA: Tudtam! Emlékszel? Az első nap a Pillangó kisasszonyt emlegetted. Azóta elolvastam ám a Pillangó kisasszonyt. Rémes! Rémes! *(A fotel karjára támaszkodik, amelyben a főhadnagy ül.)* Egészen a mult hétig gondoltam is rá, hogy amikor elutazol és vége van mindennek, én is megcsinálom azt a heccet, amit a Pillangó. Olyan édes, azzal a piros sállal az elvágott nyakán... De amióta tudom, hogy nem vagyok egyedül, eszembe se jut ilyesmi! *(Vidáman.)* Édes fiam, most már mehetsz haza úrifíúnak. A fejed tetejére állhatsz, akkor is megmaradsz nekem egy másik példányban. Én

mindig nagyon erősen rád gondoltam. Biztosan hasonlítani fog rád. Ilyen orra lesz, ilyen foga! *(Kedveskedve megfogja a fiú orrát és száját, aztán fájdalmasan felkiált.)* Ne szoríts ilyen erősen!

FÓHADNAGY: Tovább. Mondjad!

ILONA *(dérülten)*: Mit mondjak?! Eladom a vackaimat. Bőven lesz annyi pénzem, hogy túljussunk a nehezén. Kórházon, kásaevésen. Aztán csak találok olyan munkát, ahol eltérnek engem is, meg a kisbabámat? Hát csak van egy tenyérnyi hely ebben az országban, ahol fel lehet nevelni egy kis gyereket?!...

FÓHADNAGY: Megcsúnyulsz. Elromlik az alakod.

ILONA: Romoljon el. Nincs szükségem többet alakra! *(Felháborodva.)* Mire gondolsz te?! Hogy majd máshoz megyek utánad? Es aztán megint egy máshoz. Kézről-kézre, mint Jessy, meg a többi lány?! *(Irtózva.)* Ezerszer inkább meghalni!

FÓHADNAGY *(idegesen)*: Örült vagy kicsikém. Mindig a halált emlegeted!

ILONA: Lehet, kutyuskám. De igazán nem hazudok. Mostanában annyit érzem a halált. Mintha a szárnya folyton rajtam suhogna. *(Összeborzong, aztán kibontakozik a főhadnaggy öléseéből és felveszi az éjjeliszekrényre tett telefon kagylóját, mert a készülék csöngetni kezd.)* Halló!... Tessék?!... Igen... *(Szünet.)*... Igen!... *(Befogja a tenyerével a kagylót, a főhadnaggyhoz.)*... A portás jelenti, hogy egy úr érdeklődik irántad odalent a recepcióban. Mit mondjak?

FÓHADNAGY *(bosszusan)*: Menjen a fenébe! Hagyjanak engem békén!

ILONA *(a telefonba)*: Halló!... Halló!... *(Leteszi a kagylót, a főhadnaggyhoz.)* Szétkapcsoltak.

FÓHADNAGY *(a tenyerébe temeti az arcát, őszinte, belső kétségbeeséssel)*: Nem tudom, mit csináljak?! *(Fokozva.)* Most már nem tudom, mit csináljak?!

ILONA *(kedves haraggal)*: Felbosszantasz ezzel a sok «mitcsináljakkal». A végén nem tudom jól megszokni, hogy elmúlt, hát elmúlt. Rossz volna leskelődni mindig, hogy egyszer csak előkerülsz, megnézni minket... *(Kopognak.)*

Olvassa az Ellenzéket

mert a legmegbízhatóbb és legfrissebb anyagot a legkiválóbb újságírók feldolgozásában hozza.

Hirdessen az Ellenzékben

mert ezt a lapot minden komoly vevő és eladó mindennap elolvassa.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár Str. Universitatii
(Egyetem-utca) 8

FÓHADNAGY (*ingerülten*): Nem szabad! (*Bőszülten felugrik, amikor ennek dacára kinyílik az ajtó. Nyilván ki akarja dobni a tolatkódót, aztán villámsujtottan a meglepetéstől*): Bébé!

BÉBÉ (*megjelenik egy furcsa ember, nagy kontraszt van a közte és a daliás főhadnagy között, pedig testvérek. Páthosszal*): Testvérem!

FÓHADNAGY (*lebontakozik az ötelésből — fintorral*): Csupa korom vagy.

BÉBÉ (*indignálódva*): Milyen legyen? Három napja utazom ezeken a piszok vonatokon és most jövök a pályaudvarról.

FÓHADNAGY: Sürgönyözhetnél volna.

BÉBÉ: Megőrültem! Hogy eltakard előlem az ügyeidet.

FÓHADNAGY (*komoran*): Ha azért jöttél, hogy szemrehányásokat tegyél, mindjárt visszafordulhatsz.

BÉBÉ (*patog*): Azért jöttem, amiért akartam. Nagykorú vagyok.

FÓHADNAGY: Én is nagykorú vagyok. Nekem ne parancsolgass!

BÉBÉ: Ne parancsolgassak? Hanem mit csináljak? Térden csuszkaljak előtted?! Mutass be kérlek. Ne veszekedjünk hölgyek előtt. (*Kíváncsian nézi Ilonkát, beljebb jön a szobába.*) Azt hiszem, ön az. Őcsém sokat írt önről, kisasszony.

FÓHADNAGY (*kissé zavart gesztussal. Ilonához*): Bébé bátyám.

ILONA (*aki drukkolva hallgatta a villámgyors, patogó veszekedést, szorongva néz Bébére, nő ösztöne megsúgja, hogy milyen fontos pillanat ez számára — kedves hittel*): Millió ember közül megismernék, hogy testvérek. Borzasztóan hasonlítanak egymásra!

BÉBÉ (*ez roppant jól esik a csunya, furcsa kis embernek, igen kellemesen hangolva*): Ne tulozson, kisasszony! Engem kecskének csúfoltak kiskoromban... (*Őcsére mutat, egy kis irigy gúnyjal.*)... és ő mindig a család szépsége volt.

ILONA (*élenken*): Megengedem, hogy az ő arca valamivel szabályosabb. De a szemük és a szájuk egészen egyforma. Azonkívül az ön vonásaiban több a jóság.

BÉBÉ (*büszkén*): Persze. Én sokkal jobb ember is vagyok nála.

FÓHADNAGY (*ingerülten*): Nem tűröm ezeket a buta tréfákat!

BÉBÉ: Ne túrd! Tudod mit, ne túrd!

ILONA (*édesen elneveti magát, ami föloldja a helyzetet*): Milyen egyformák! Tökéletesen egyformák! (*Az ajtón kopognak.*)

BÉBÉ: Szabad. (*Bejön a londíner és egy nagy koffert cipel be, amelyet szótlanul letesz a szoba közepére, aztán kimegy.*)

FÓHADNAGY: Ez micsoda?

BÉBÉ: A kofferem.

FÓHADNAGY (*sötéten*): Itt akarsz lakni nálam?

BÉBÉ: Természetesen. Öt dollárt kérek egy szobáért. Nem hagyom megfejni magam. (*Bajlódik a koffer zárjával.*)

FÓHADNAGY (*körülnéz*): De hiszen itt dívány sincs, ebben a kis lyukban.

BÉBÉ: Majd tétetünk a földre egy matracot.

FÓHADNAGY: A földön akarsz aludni?

BÉBÉ: Én? — Te fogsz a földön aludni! — Én költözöm az ágyba, én vagyok az idősebb! (*Kinyitotta a koffert, mindenféle holmit dobál ki belőle.*) Elhoztam a te téli holmid is. Itt a pullovered, a meleg harisnyáid! (*Egymásután négy-öt narancsot dobál ki, amelyek közül egyet-egyét Ilonának és a főhadnagynak hajít.*) Hopp! Kapd el!

FÓHADNAGY (*hámozza a narancsot, barátságosabban*): Papa mit csinál?

BÉBÉ (*pakolás közben*): Táncol örömben a sok jó hírtől, amit terólad hallunk! Hova megyünk ma este?

FÓHADNAGY (*tragikusan*): Este! Mit tudom én, mi lesz az este?!

ILONA (*Bébéhez*): Az a kérdés, mit szeret? Szeret táncolni? Hallott már magyar cigányt?

BÉBÉ (*lelkesen*): Cigányt! Cigányt! (*Rendezkedik, hajlodozik, egy percre föláll, megtöri az üstökét.*) Tyűh, be átkozott melegem van!

ILONA: Vesse le a kabátját. (*Főhadnagyra mutat.*) Ő is kabát nélkül van.

BÉBÉ (*őszintén*): Nem a kabát a baj. Tíz méter selyem van a derekamra csavarva. Átcsentem a határon. Nem bolondultam vámot fizetni.

ILONA (*asszonyi kíváncsisággal*): Miféle selyem?

BÉBÉ: Saját gyártmányú selyem. (*Őnérzetesen.*)

ILONA (*moón*): Látni szeretném azt a selymet.

BÉBÉ (*leveti a kabátját és a mellényét, a derekára csakugyan hosszú, színes selyemvég van csavarva, amit Ilona segítségével kezd leforgatni magáról. Büszkén*): Jó, mi? Szép?

ILONA (*sakértelimmal nézi a szövetét*): Gyönyörű anyag. (*Szálat tép az anyagból.*)

BÉBÉ (*őcséhez*): Tudod, hogy lerakatot csináltunk? Papa azt szeretné, ha te mennél át a boltot vezetni.

FÓHADNAGY (*hevesen*): Én...?!

ILONA: Ez olyan csudaszép anyag, hogy ezzel konkurenciát lehetne csinálni bármilyen selyemnek.

BÉBÉ (*meleg mosollyal kezetsókol a lánynak, aztán az öcséhez*): Iszonyú éhes vagyok. De ilyen füstösen nem mehetek le az étterembe. (*A kis tapétaajtóra mutat.*) Ez a fürdőszobád? Van meleg víz?

ILONA (*családiásan*): Majd én megcsinálom a fürdőjét. (*Feltöri a blúza ujját.*) Forró szereti? Langyosan?

BÉBÉ (*édesdeden*): Mindegy.

ILONA (*már eltűnt a fürdőszobában, csorgatja a csapokat, csak a hangja hallatszik*): Ide felülre tettem a tisztá lepedőt.

BÉBÉ (*ordít*): Köszönöm! Köszönöm! (*Elragadtatva.*) Gyönyörű lány. Gyönyörű szép kedves lány! A sok marhaság közt,

amit írtál, egy igazság van. Érzem, hogy ez a lány, derék lány.

FÓHADNAGY (*drámai tárgyilagossággal.*) Hoztál pénzt?

BÉBÉ (*óvatosan*): Az a kérdés, mennyi az adósságod?!

FÓHADNAGY: Hétezer dollár.

BÉBÉ (*a hajába markol, tépi a haját, kétségbeeséssel isméli az összeget*): Hétezer dollár? Hétezer dollár! (*Nekirohan az öccsének, megragadja a mellén az inget.*) Meg'írtél te?! Hogy csináltad?! Mit gondolsz?! Ha ki is fizetjük helyetted, hogy adod vissza? Mit gondolsz, száz évig fogjuk levonni a tantiémjaidból?!

FÓHADNAGY (*makacsul*): Ne fizessek teket helyettem. Vegyétek meg a részem!

BÉBÉ (*gúnyos dühhel*): Megvegyük? És mondd, mit fogsz akkor csinálni? Miből élsz? Miből páváskodsz? Mit gondolsz, a testvéreid csinálnak veled ilyen uszorát?

FÓHADNAGY (*ingerülten*): Ne ordíts! Kihallatszik a folyosóra.

BÉBÉ: Hétezer dollár! (*Kétségbeesetten leül az ágy szélére, ráül véletlenül a revolverre*): Szent Isten! Mi a fene kemény van ebben az ágyban?! (*A takaró alá nyúl.*)

FÓHADNAGY (*ijedten*): Vigyázz az jstenért. Meg van töltve!

BÉBÉ (*előveszi a takaró alól a revolvért, a fegyverre néz, aztán az öccsére, pillanatnyi csönd, aztán megért mindent, mélységes megdöbbenéssel*): Te disznó! Te útalatos disznó! (*Kiszedi a tölténytárt a revolverből és egy pohár vízbe teszi. A fegyvert vízint a zsebébe dugja.*) Förtelmes disznó! Ilyet csinálni a papának!

FÓHADNAGY (*dacosan*): Ha két perccel később jön ez a lány, már úgy találtál volna itt véres homlokkal az ágyon.

BÉBÉ (*a fejéhez kap*): De mért?!

FÓHADNAGY (*komoran*): Tudhatod.

BÉBÉ (*fölváltva üvölt és suttog*): A pénz miatt? Az adósság miatt? Dehát nem látod te szerencsétlen, hogy ki akarunk húzni a csövából?!

FÓHADNAGY: Most már késő. Addig húztátok-halasztották a pénzt, amíg olyan aljas székenbe kerültem, hogy nincs más választásom! Add is vissza a fegyveremet!

BÉBÉ (*dühödt megdöbbenéssel nagyot üt a főhadnagy kezére*): Veszed innen a kezed? Miféle székenbe?!

FÓHADNAGY (*tragikusan*): Tudd meg, hogy le kell mondanom a rangomról.

BÉBÉ (*megnémi a haragtól, aztán lassan az ég felé tárja a karját — gúnyosan*): Le kell mondania a rangjáról! Halljátok ezt, mennyei seregek! A rangjáról! (*Egyre jobban fölpaprikázva.*) Bonaparte császár volt és nem csinált ekkora botrányt, amikor Szent Ilonára küldték! Hát mi vagy te?!

FÓHADNAGY (*gőgösen*): Ezt a dolgot mi kétféleképpen látjuk.

BÉBÉ: Mit gondolsz, olyan beestelen dolog volna hazamenni és vezetni az expositurát? Húsz ember dolgozna alattad!

FÓHADNAGY (*megingatva*): Nekem már

nem kell semmi. Csömöröm van az élettől. Ezer bajom van. Ez a lány is... Ennek a lánynak gyereke fog születni tőlem!

BÉBÉ (*összecsapja a kezét*): Es ez baj?! Hát annál inkább állj a talpadra! (*Dühösen.*) Van neked szíved? Nem szabad elhagyni a gyereket!

FÓHADNAGY (*habozva*): Gondolod, hogy azt kellene csinálni?

BÉBÉ: Gondolom! Tudom! Te panaszkodsz? (*Pájdolmas öszinteséggel.*) Nekem kellene panaszkodni! Nézz rám. Engem oda sem engedted még egy rendesebb fajta nő, hogy olyasvalamit csináljak vele, amiből a gyerek lesz. Neked tálcán viszik a dolgot!

FÓHADNAGY (*utolsó ellenvetésként*): És a papa? És a többi fiú?

BÉBÉ: Mintha nem tudnád, hogy ók is csak olyanok, mint én. Erről felelek. Én megszavazom neked ettől a lánytól ezt a gyereket.

ILONA (*jön a fürdőszobából, törli a vizes kezét*): Kész a fürdő. Jól kimostam a kádát.

BÉBÉ: Köszönöm. (*Szedi össze a holmiját, a friss ruháját, új fehérneműt, cipőt, stb.*)

ILONA (*kedvesen*): Veszekedtek?

BÉBÉ: Dehogy. Mi mindig ilyen hangon beszélünk. (*Csippent a szemével.*) Hallottam ám valamit, kisasszony...

FÓHADNAGY (*indignálódva*): Bébé!

BÉBÉ: Jól van, ne félj nem vagyok olyan buta! (*Ilonához.*) Azt hallottam kisasszony, hogy maga, hogy maga... nem is tudom, hogy mondjam... (*hirtelen ötlettel.*) Én magának hoztam ezt a selymet.

ILONA (*boldogan*): Köszönöm.

BÉBÉ: Csak rajta, csak bátrán! (*Int, mintha össze akarná terelni a fiatalokat, aztán a ruhájával a karján, a cipőjével a foga közé, bemegy a fürdőszobába.*)

ILONA: A bátyád talán még kedvesebb, mint te. Imádom.

FÓHADNAGY (*leül a fotelbe*): Reszket a lábam, olyan sokon mentem keresztül.

ILONA: Micsodán?

FÓHADNAGY: Ne kérdezd. Gyere, ülj az ölembe. (*Megtörténik.*) Tedd ide az arcod a vállamra, szuszog belé a nyakamba, mint amikor együtt alszunk.

ILONA (*hangosan, hízelegve szuszog, átölelve a fiú nyakát*): Igy jó?

FÓHADNAGY: Jó, szívem. Látod szívem, azt hiszem, hogy rémes papucs alá kerülök. Mert már érzem, hogy senkise vagyok és semmise vagyok. Hogy nem is maradtam talán másért élve annyit esztendő undok veszedelmén keresztül, csak azért, hogy idehozzon a sors és az apja legyen annak a kicsikének, akit te hordol az öledben... (*Forrón átöleli a lányt.*) Szívem. Vigyázz rám ezután is, szívem! (*Egymáshoz bújnak. A fürdőszobában fölcsendül Bébé éneke, aki a vízben csapkodva, a tussokat csorgatva kitünő füllel, de infámis hangon, lelkes, vidám áttételben dalolni kezdi Turiddu áriáját a Parasztbecsületből.*)

FÜGGÖNY

és filmny
szélesség
Tud. Oszt.
Könyvtár